РЕШЕНИЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯ СЪД (пети състав)

8 октомври 2008 година *

По дело T-73/04,

Le Carbone-Lorraine, установено в Courbevoie (Франция), за което първоначално се явяват адв. A. Winckler и адв. I. Simic, впоследствие адв. Winckler и адв. H. Kanellopoulos, avocats,

жалбоподател,

срещу

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н F. Castillo de la Torre и г-н É. Gippini Fournier, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение 2004/420/ЕО на Комисията от 3 декември 2003 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от

* Език на производството: френски.

Споразумението за ЕИП (преписка C.38.359 — Продукти на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и механиката) и при условията на евентуалност искане за отмяна или намаляване на наложената на жалбоподателя с посоченото решение глоба,

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ (пети състав),

състоящ се от: г-н M. Vilaras (докладчик), председател, г-н M. Prek и г-н V. Ciucă, съдии,

секретар: г-жа K. Andová, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 февруари 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства в основата на спора

1 Le Carbone-Lorraine (наричано по-нататък „LCL“ или „жалбоподателят“) е френско предприятие, което произвежда продукти на основата на въглерод и графит с оглед тяхното използване в областите на електричеството и механиката.

2 На 18 септември 2001 г. представителите на Morgan Crucible Company plc (наричано по-нататък „Morgan“) се срещат с представители на Комисията, за да предложат сътрудничеството си за установяване на съществуването на картел на европейския пазар на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката и да кандидатстват за освобождаването от глоби или за намаляването на техния размер, предвидено в Известие 96/C 207/04 на Комисията относно освобождаването от глоби или намаляването на техния размер по преписки във връзка с картели (ОВ C 207, 1996 г., стр. 4, наричано по-нататък „известие относно сътрудничеството“).

3 На 2 август 2002 г., на основание член 11 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204/62; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) Комисията изпраща на C. Conradty Nürnberg GmbH (наричано по-нататък „Conradty“), на SGL Carbon AG (наричано по-нататък „SGL“), на Schunk GmbH и на дъщерното му дружество Schunk Kohlenstoff-Technik GmbH (наричани по-нататък общо „Schunk“), на Eurocarbo SpA, на Luckerath BV, на Gerken Europe SA (наричано по-нататък „Gerken“), както и на жалбоподателя, искания за информация относно тяхното поведение на съответния пазар. Адресираното до Schunk писмо се отнася също до дейността на Hoffmann & Co. Elektrokohle AG (наричано по-нататък „Hoffmann“), купено от Schunk на 28 октомври 1999 г.

4 С изпратен до Комисията на 16 август 2002 г. факс жалбоподателят иска прилагане на известието относно сътрудничеството.

5 На 22 август и на 23 септември 2002 г. жалбоподателят предава на Комисията доказателства относно картела.

6 На 30 септември 2002 г. Комисията получава отговора на жалбоподателя на искането за информация, основано на член 11 от Регламент № 17.

7 Въз основа на сведенията, които са ѝ предадени, на 23 май 2003 г., Комисията изпраща изложение на възраженията на жалбоподателя и на другите засегнати предприятия, а именно Morgan, Conradty, SGL, Schunk и Hoffmann. В отговора си жалбоподателят посочва, че не оспорва по същество изложените в изложението на възраженията факти.

8 След изслушване на засегнатите предприятия, с изключение на Morgan и на Conradty, Комисията приема Решение 2004/420/ЕО от 3 декември 2003 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка C.38.359 — Продукти на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката) (наричано по-нататък „Решението“), което е нотифицирано на жалбоподателя с писмо от 11 декември 2003 г. Резюме на Решението е публикувано в *Официален вестник* от 28 април 2004 г. (ОВ L 125, стр. 45).

9 В Решението Комисията посочва, че предприятията, които са негови адресати, са участвали в едно-единствено и продължавано нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, а след 1 януари 1994 г. — на член 53, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), състоящо се в пряко или косвено определяне на приложимите по отношение на клиентите продажни цени и други условия по сделките, в разпределяне на пазарите по-специално чрез разпределяне на клиенти и в провеждане на съгласувани действия (количествени ограничения, увеличаване на цените и бойкот) срещу конкуренти, които не са членове на картела (съображение 2 от Решението).

10 Решението съдържа следните разпоредби:

„*Член 1*

Посочените предприятия са нарушили разпоредбите на член 81, параграф 1 [ЕО] и считано от 1 януари 1994 г. — на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП,

като през посочените периоди са участвали в съвкупност от споразумения и съгласувани практики в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката:

— [Conradty] — от октомври 1988 г. до декември 1999 г.,

— [Hoffmann] — от септември 1994 г. до октомври 1999 г.,

— [LCL] — от октомври 1988 г. до юни 1999 г.,

— [Morgan] — от октомври 1988 г. до декември 1999 г.,

— [Schunk] — от октомври 1988 г. до декември 1999 г.,

— [SGL] — от октомври 1988 г до декември 1999 г.

Член 2

За посочените в член 1 нарушения се налагат следните глоби:

— [Conradty] — 1 060 000 EUR,

— [Hoffmann] — 2 820 000 EUR,

— [LCL] — 43 050 000 EUR,

— [Morgan] — 0 EUR,

— [Schunk] — 30 870 000 EUR,

— [SGL] — 23 640 000 EUR.

Глобите следва да бъдат платени в срок от три месеца, считано от нотифицирането на настоящото решение […].

След изтичане на този срок автоматично се начисляват лихви въз основа на лихвения процент, прилаган от Европейската централна банка за нейните основни операции по рефинансиране, към първия ден от месеца, през който е прието настоящото решение, увеличен с 3,5 процентни пункта.“ [неофициален превод]

11 Що се отнася до изчисляването на размера на глобите, Комисията определя нарушението като много тежко с оглед на неговия характер, неговото отражение върху пазара на ЕИП на съответните продукти, дори ако то не може точно да бъде определено, и с оглед на размера на съответния географски пазар (съображение 288 от Решението).

12 За да вземе предвид конкретното значение на неправомерно поведение на всяко участващо в картела предприятие, а следователно и неговото реално отражение върху конкуренцията, Комисията групира съответните предприятия в три категории в зависимост от относителното им значение на съответния пазар, определено от техните пазарни дялове (съображения 289—297 от Решението).

13 Поради това жалбоподателят и Morgan, считани за двата най-големи оператора, с пазарни дялове над 20 %, са класирани в първата категория. Schunk и SGL, които са средноголеми оператори, с пазарни дялове между 10 % и 20 %, са поставени във втората категория. Hoffmann и Conradty, считани за малки оператори поради пазарните им дялове под 10 %, са групирани в третата категория (съображения 37 и 297 от Решението).

14 Въз основа на изложените по-горе съображения Комисията възприема начален размер, определен в зависимост от тежестта на нарушението, от 35 милиона евро за жалбоподателя и за Morgan, 21 милиона евро за Schunk и SGL и 6 милиона евро за Hoffmann и Conradty (съображение 298 от Решението).

15 Що се отнася до продължителността на нарушението, Комисията приема, че всички засегнати предприятия са извършили нарушение за дълъг период. Поради продължителността на нарушението от единадесет години и два месеца Комисията увеличава възприетия по отношение на SGL, Morgan, Schunk и Conradty начален размер със 110 %. Що се отнася до жалбоподателя, Комисията възприема продължителност на нарушението от десет години и осем месеца и увеличава началния размер със 105 %. По отношение на Hoffmann началният размер е увеличен с 50 % поради продължителност на нарушението от пет години и един месец (съображения 299 и 300 от Решението).

16 Поради това основният размер на глобата, установен в зависимост от тежестта и продължителността на нарушението, е определен на 73,5 милиона евро за Morgan, 71,75 милиона евро за жалбоподателя, 44,1 милиона евро за Schunk и SGL, 12,6 милиона евро за Conradty и 9 милиона евро за Hoffmann (съображение 301 от Решението).

17 Комисията не приема наличие на никакво отегчаващо или смекчаващо обстоятелство срещу или в полза на съответните предприятия (съображение 316 от Решението).

18 Що се отнася до прилагането на известието относно сътрудничеството, Morgan е освободено от глоба, затова че е първото предприятие, съобщило на Комисията за съществуването на картела (съображения 319—321 от Решението).

19 В съответствие с точка Г от посоченото известие Комисията допуска намаление с 40 % на размера на глобата на жалбоподателя, която е щяла да му бъде наложена при липса на сътрудничество, с 30 % за Schunk и за Hoffmann и с 20 % за SGL, което последно е започнало да сътрудничи (съображения 322—338 от Решението).

20 В Решението, под заглавие „Платежоспособност и други фактори“, след като отхвърля доводите на SGL и на жалбоподателя, насочени към доказване на невъзможност за плащане на глобата, Комисията напомня, че неотдавна тя вече е осъдила първото предприятие на две значителни глоби за участието му в други съглашателски дейности.

21 Комисията уточнява, че с Решение 2002/271/ЕО от 18 юли 2001 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E-1/36. 490 — Графитни електроди) (ОВ L 100, 2002 г., стр. 1) по преписката, известна като „графитните електроди“, и с Решение 2006/460/ЕО от 17 декември 2002 година относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка C.37.667 — Специални графити) (ОВ L 180, 2006 г., стр. 20) по преписката, известна като „специалните графити“, на SGL е наложена глоба от 80,2 милиона евро за участието му в картела за графитните електроди и две глоби с общ размер от 27,75 милиона евро за участието му в картела за изостатичния графит и в картела за екструдирания графит (съображение 358 от Решението).

22 Като взима предвид сериозните финансови затруднения на SGL и неговите неотдавнашни осъждания, както и факта, че различните съглашателски дейности, в които то е обвинено, са били осъществени едновременно, Комисията приема, че за гарантирането на реален възпиращ ефект при тези конкретни обстоятелства не е необходимо на SGL да бъде налаган пълният размер на глобата и поради това я намалява с 33 %, като я свежда до 23,64 милиона евро (съображение 360 от Решението).

23 Тъй като счита, че положението на жалбоподателя се различава много от това на SGL, Комисията не му предоставя никакво намаление на размера на глобата въз основа на „други фактори“ (съображения 361 и 362 от Решението).

Производство и искания на страните

24 На 20 февруари 2004 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Първоинстанционния съд.

25 След промяна на съставите на Първоинстанционния съд съдията докладчик е включен като председател в пети състав, на който впоследствие е разпределено настоящото дело.

26 По доклад на съдията докладчик Първоинстанционният съд (пети състав) решава да започне устната фаза на производството. Страните са изслушани по време на устните състезания и са отговорили на поставените от Първоинстанционния съд въпроси в хода на съдебното заседание от 28 февруари 2008 г.

27 В хода на това съдебно заседание и след уточняване от страна на жалбоподателя на предмета на някои от неговите доводи, Комисията се отказва от насрещното си искане за увеличаване на размера на глобата — обстоятелство, което е отразено в протокола от съдебното заседание.

28 Поканена от Първоинстанционния съд, по време на устните състезания Комисията представя писмото от 30 октомври 2001 г., изпратено ѝ от Morgan във връзка с искането му за прилагане в негова полза на известието относно сътрудничеството. Това писмо, което е част от административната преписка на Комисията, е предоставено на жалбоподателя, който е представил становище, постъпило в секретариата на Първоинстанционния съд на 26 март 2008 г. Устната фаза на производството приключва на 1 април 2008 г., за което страните са уведомени с писмо на секретариата на Първоинстанционния съд от същата дата.

29 Жалбоподателят моли Първоинстанционния съд:

— да отмени Решението, доколкото то се отнася до него,

— при условията на евентуалност да отмени или да намали размера на наложената глоба,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

30 Комисията моли Първоинстанционния съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

31 Макар подадената от жалбоподателя жалба да има двоен предмет, а именно като главно искане — искане за отмяна на Решението, и при условията на евентуалност — искане за отмяна или за намаляване на размера на глобата, различните оплаквания, направени от жалбоподателя в представеното от него становище, не са разграничени.

32 Поканен от Първоинстанционния съд в хода на съдебното заседание да представи становището си относно точния предмет на някои доводи, жалбоподателят заявява, че доводите относно неговото пасивно съдействие за извършване на нарушението на пазара на въглеродните и графитни блокове се отнасят единствено за искането за признаване на съответното смекчаващо обстоятелство и следователно за намаляване на размера на глобата. Жалбоподателят уточнява също, че не оспорва присъствието си на срещите на техническия комитет, посветени на продуктите на основата на въглерод и графит за приложение в областта на механиката, и следователно участието си в нарушението в тази област. Първоинстанционният съд отразява тези изявления в протокола от съдебното заседание.

33 На този етап следва да се отбележи, че макар жалбоподателят да е поискал изрично от Първоинстанционния съд отмяната на Решението в неговата цялост, доколкото то се отнася до него, всички направени от него оплаквания целят да оспорят единствено частта от Решението, посветена на глобите, и по-специално член 2 от него, в който Комисията определя наложената на жалбоподателя глоба в размер на 43 050 000 EUR. При липсата на каквото и да е оплакване в подкрепа на искането за отмяна на Решението в неговата цялост тези искания трябва да бъдат отхвърлени и следва да се разгледа основателността само на направеното от жалбоподателя искане за отмяна или намаляване на размера на глобата.

По твърдяната грешка при прилагане на правото, допусната от Комисията поради липсата на разграничаване на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти

34 Жалбоподателят изтъква, че разграничаването на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти било необходимо в случая, за да се направи точна квалификация на нарушението и на неговите реални последици, с цел да се определи размерът на глобата. Освен това липсата на сериозно определение на съответните пазари насочило Комисията към започване на административни производства по „нелогичен“ начин и към определяне на глобата в явно прекомерен размер.

По квалификацията на нарушението

35 Жалбоподателят поддържа, че в съответствие със съдебната практика Комисията била длъжна да направи анализ на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти и се позовава в това отношение на Решение на Първоинстанционния съд от 19 март 2003 г. по дело CMA CGM и др./Комисия (T-213/00, Recueil, стр. II-913, точка 206).

36 В това решение Първоинстанционният съд напомня, че при прилагането на член 81 ЕО, за да се определи дали едно споразумение може да засегне търговията между държавите членки и има за цел или за резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар, трябва, ако е необходимо, да се определи съответният пазар (Решение на Първоинстанционния съд от 21 февруари 1995 г. по дело SPO и др./Комисия, T-29/92, Recueil, стр. II-289, точка 74 и Решение на Първоинстанционния съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-25/95, T-26/95, T-30/95—T 32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95, Recueil, стр. II-491, точка 1093). Ето защо задължението да направи разграничаване на съответния пазар в решение, прието съгласно член 81 ЕО, съществува за Комисията единствено когато без такова разграничаване не е възможно да се определи дали разглежданото споразумение, решение на сдружение на предприятия или съгласувана практика може да засегне търговията между държавите членки и има за цел или за резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар (Решение на Първоинстанционния съд от 6 юли 2000 г. по дело Volkswagen/Комисия, T-62/98, Recueil, стр. II-2707, точка 230; вж. също в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, Recueil, стр. II-3141, точки 93—95 и 103).

37 В случая обаче жалбоподателят твърди, че определянето на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти е необходимо не за нуждите на квалификацията на инкриминираните практики от гледна точка на член 81 ЕО, а за точната квалификация на нарушението и на неговите реални последици, с цел да се определи размерът на глобата — въпрос, различен от установяването на неправомерността.

38 При това положение се оказва, че позоваването на Решение по дело CMA CGM и др./Комисия, точка 35 по-горе, е напълно неотносимо, като следва да се отбележи, от една страна, че Комисията е определила подробно сектора на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и механиката, като е разграничила ясно различните видове на съответните продукти (съображения 4—13 от Решението) и географския обхват на пазара на тези продукти (съображения 48—50 от Решението), а от друга страна, че хоризонталните споразумения, предвиждащи определяне на цените и обхващащи цялата територия на ЕИП, като това предмет на Решението, представляват явни нарушения на общностното право в областта на конкуренцията.

39 Оказва се всъщност, че развитите от жалбоподателя доводи се отнасят до направената от Комисията оценка на тежестта на нарушението и до свързаното с това определяне на началния размер на глобата.

40 По същество жалбоподателят счита, че тежестта на нарушението е трябвало да бъде разгледана от Комисията по специфичен начин за всяка категория продукти, обхванати от картела. В рамките на този анализ той изтъква, че съществуването на изключително ограничено въздействие на картела по отношение на всички продукти на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството, както и липсата на негово участие или слабото му участие на европейския пазар на въглеродни и графитни блокове и в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката, трябвало да насочат Комисията към определяне на диференцирани начални размери на глобите.

41 На този етап следва да се отбележи, че жалбоподателят посочва същите доводи във връзка с оплакванията си, изведени от несъразмерността на началния размер на глобата и от направената от Комисията неправилна преценка на смекчаващите обстоятелства, и те също ще бъдат разгледани по-нататък.

42 Разгледано самостоятелно, оплакването, изведено от допусната от Комисията грешка при прилагане на правото поради липсата на разграничаване на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти, не може да бъде възприето от Първоинстанционния съд.

43 На първо място, е важно да се подчертае, че Комисията приема, че предприятията, адресати на Решението, са участвали в продължавано „единствено комплексно нарушение“ на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, извършено на цялата територия на ЕИП, и че в писмената си реплика жалбоподателят изрично посочва, че в случая не оспорва съществуването на едно-единствено нарушение.

44 На следващо място, от Решението е видно, че глобите са наложени въз основа на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и че Комисията, макар Решението да не се позовава изрично на Насоки относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 [ВС] (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), е определила размера на глобите, като е приложила метода, определен в Насоките.

45 Според този метод Комисията взима като отправна точка за изчисляване на размера на глобите, които трябва да бъдат наложени на съответните предприятия, размер, определен в зависимост от тежестта на нарушението. Оценяването на тежестта на нарушението трябва да отчита неговия характер, неговото действително отражение върху пазара, когато то може да бъде определено, и размера на съответния географски пазар (точка 1 А, първа алинея от Насоките). В тези рамки нарушенията са класифицирани в три категории, а именно „незначителни нарушения“, за които вероятният размер на глобите е между 1 000 евро и 1 милион евро, „тежки нарушения“, за които вероятният размер на глобите е между 1 милион евро и 20 милиона евро и „много тежки нарушения“, за които вероятният размер на глобите е над 20 милиона евро (точка 1 А, втора алинея, от първо до трето тире). Във всяка от тези категории предложената скала на глоби дава възможност за прилагане на диференциран подход по отношение на предприятията в зависимост от характера на извършеното нарушение (точка 1 А, трета алинея). Също така е необходимо да се вземе предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на други оператори, и по-специално на потребителите, и да се определи глоба в размер, който гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект (точка 1 А, четвърта алинея).

46 Следователно действителното отражение на „нарушението“ върху пазара трябва да бъде взето предвид, когато може да бъде определено, и според Насоките, противно на твърденията на жалбоподателя, не съществува никакво задължение за Комисията да изследва специално отражението на даден картел за всяка категория на съответните продукти.

47 Становището на жалбоподателя противоречи и на Решение на Първоинстанционния съд от 6 октомври 1994 г. по дело Tetra Pak/Комисия (T-83/91, Recueil, стр. II-755), посочено и от двете страни, с което е отхвърлена жалба на предприятие, осъдено от Комисията да заплати една-единствена глоба за няколко нарушения на член 82 ЕО. В точка 236 от това решение, Първоинстанционният съд посочва:

„[К]омисията не е длъжна, както поддържа жалбоподателят, да разпределя размера на глобата между различните елементи на злоупотребата. По-конкретно, такова разпределяне се оказва невъзможно, когато както в настоящия случай, съвкупността от установените нарушения се вписва в една обща последователна стратегия и поради това трябва да се разглежда общо както с оглед на прилагането на член [82 ЕО], така и с оглед на определянето на глобата. Достатъчно е Комисията да уточни в решението критериите, предназначени за определяне на общото равнище на наложената на дадено предприятие глоба. Тя не е длъжна да конкретизира начина, по който е отчела всеки от елементите, които са посочени сред тези критерии и допринасят за определяне на общото равнище на глобата."

48 Впрочем в Решение по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, точка 36 по-горе (точка 4761), Първоинстанционният съд приема, че въз основа на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 Комисията може да наложи една-единствена глоба на предприятие, извършило различни нарушения, без да трябва да разпределя размера на глобата за различните нарушения. Това важи още повече, когато разглежданите различни нарушения се вписват в последователна обща стратегия.

49 От тези решения следва, че жалбоподателят няма основание да поддържа, че в случая Комисията е била длъжна да направи отделен анализ на всеки елемент от възприетото едно-единствено нарушение именно поради наличието на обща стратегия, споделена от всички членове на картела, при положение че Комисията не е длъжна да изследва тежестта на всяко нарушение, когато налага една-единствена глоба на предприятие, извършило няколко нарушения.

50 Противно на твърденията на жалбоподателя, този извод не може да позволи „произволно колективно наказание“ на предприятията, участващи в даден картел.

51 Така в Решението (съображения 289—298) Комисията прилага „диференцирано третиране“ при определяне на началния размер, като разграничава съгласно точка 1 A, шеста алинея от Насоките няколко категории предприятия в зависимост от големината на техния пазарен дял. При това третиране ограничено присъствие на даден пазар може евентуално да доведе до по-малък начален размер, дори ако в конкретния случай и с оглед на неговия оборот на пазара на съответните продукти жалбоподателят е включен в първата категория.

52 Освен това относителната значимост на участието на всяко от съответните предприятия, посочена от жалбоподателя във връзка с твърденията му за липса на участие или за слабо участие в неправомерните практики относно някои продукти, е трябвало и е била разгледана от Комисията при преценката на смекчаващите обстоятелства.

53 При това положение обосноваността на оценките, направени от Комисията в това отношение, ще бъде разгледана по-късно, заедно с оплакванията на жалбоподателя, пряко свързани с тези въпроси.

По проведеното от Комисията производство

54 Според жалбоподателя образуването от Комисията само на едно производство за практики, обхващащи няколко напълно различни категории продукти, е явно

нелогично и противоречи на принципа на добрата администрация. Комисията трябвало:

— или да вземе само едно решение относно всички картели в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит, както били направили американските органи по конкуренция, в резултат на което би наложила на жалбоподателя глоба с максимален размер от 61,37 милиона евро,

— или да вземе няколко решения относно всяка категория от съответните продукти съобразно практиката си при вземане на решения, отразена в преписките за графитните електроди и за специалните електроди, в резултат на което би определила началния размер на значително по-ниско равнище от 35 милиона евро.

55 Първо, следва да се отбележи, че жалбоподателят не поддържа, че картелите, посочени в решенията на Комисията относно преписките за графитните електроди и за специалните графити, и картелът, довел до вземане на Решението, представляват всъщност едно и също нарушение, а само изтъква, че американските органи по конкуренция са възприели общ подход в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит, довел до приемането само на едно решение.

56 Следователно не се твърди, нито a fortiori е установено от жалбоподателя, че Комисията неправилно е започнала три отделни производства, установила е четири нарушения и е наложила четири различни глоби на жалбоподателя за пазарите на графитни електроди, на специални графити и на продукти на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката. Важно е да се подчертае, че Комисията има право да наложи на жалбоподателя четири различни глоби, всяка от които е съобразена с определените в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 предели, при условие че той е извършил четири различни нарушения на разпоредбите на член 81, параграф 1 ЕО, като следва да се

напомни, че по преписката за специалните графити Комисията е образувала само едно производство, довело до приемането на едно-единствено решение, с което се установява съществуването на две отделни нарушения — едното, свързано с пазара на специалния изостатичен графит, а другото — с пазара на специалния екструдиран графит, и се налагат на жалбоподателя две отделни глоби.

57 Ясно е освен това, че възприетата от американските органи по конкуренция практика не може да бъде наложена на Комисията, която носи отговорност за прилагането и ориентацията на общностната политика в областта на конкуренцията.

58 В това отношение следва да се отбележи, че упражняването на правомощията от органите на трети държави в областта на защитата на свободната конкуренция в рамките на териториалната им компетентност отговаря на специфичните изисквания на посочените държави. В действителност елементите, които стоят в основата на правните системи на други държави в областта на конкуренцията, включват не само специфични цели и задачи, но и водят до приемането на специфични материални норми и до широк кръг от правни последици с административен, наказателен или гражданскоправен характер, когато органите на тези държави установят нарушения на приложимите норми в областта на конкуренцията (Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело SGL Carbon/Комисия, C-308/04 P, Recueil, стр. I-5977, точка 29).

59 Съвсем различно е обаче правното положение, при което в областта на конкуренцията спрямо дадено предприятие се прилага само общностното право и правото на една или повече държави членки, т.е. когато определен картел попада, както в случая, само в териториалния обхват на приложение на правната система на Европейската общност (вж. в този смисъл Решение по дело SGL Carbon/Комисия, точка 58 по-горе, точка 30).

60 От това следва, че при санкциониране на незаконната дейност на дадено предприятие, дори тази дейност да произхожда от международен картел, Комисията цели запазването на свободната конкуренция в рамките на общия пазар, която представлява основна цел на Общността съгласно член 3, параграф 1, буква ж) ЕО. В действителност предвид спецификата на защитаваното на общностно равнище правно благо преценката, която Комисията прави съгласно правомощията си в тази област, може да се различава значително от тази на органите на трети държави (Решение по дело SGL Carbon/Комисия, точка 58 по-горе, точка 31).

61 При тези обстоятелства изводите на жалбоподателя, свързани с хипотетичното положение на решение на Комисията, основаващо се на общ анализ на продуктите на основата на въглерод и графит, относно максималната глоба от 61,37 милиона евро, която е могла да му бъде наложена, и относно твърдяно нарушение на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 от страна на Комисията, са напълно нерелевантни.

62 На второ място, следва да се отбележи, че противно на твърденията на жалбоподателя, от преписките за графитните електроди и за специалните графити не следва, че всеки пазар на продукти на основата на въглерод и графит е бил обект на отделно административно производство от страна на общностните органи по конкуренция.

63 По преписката за специалните графити Комисията е образувала само едно производство, което е довело до приемането на едно-единствено решение, с което се установява съществуването на две отделни нарушения — едното, свързано с пазара на специалния изостатичен графит, а другото — с пазара на специалния екструдиран графит, и се налагат на жалбоподателя две отделни глоби.

64 Във всеки случай е важно да се подчертае, че в случая Комисията приема, че предприятията, адресати на Решението, са извършили едно-единствено нарушение на член 81 ЕО. Тя обосновава становището си в съображение 230 от Решението, което има следното съдържание:

„Независимо от довода на [LCL], според който въглеродните и графитни блокове не могат да заместят готовите продукти на основата на въглерод и графит, Комисията счита, че всички продукти, обхванати от настоящото производство, са предмет на едно-единствено комплексно нарушение. Комисията отбелязва в това отношение, че взаимозаменяемостта на продуктите е само един от елементите, които тя взима предвид. Други фактори могат да имат важно значение, а именно функционирането на самия картел. В настоящото производство същите членове на картела са съгласували търговското си поведение по време на едни и същи срещи за цяла група свързани (макар и не взаимозаменяеми) продукти, които всички или почти всички от тях са произвеждали или продавали. Освен това основната цел на споразумението на картела, изразяващо се в това да не се продават блокове на трети лица или да се продават на много високи цени, е била да се укрепи основното споразумение на картела за произвежданите от тези блокове продукти и да го защити от евентуална конкуренция. Следователно споразумението относно блоковете е било акцесорно на главното споразумение относно готовите продукти. В светлината на тези фактически данни Комисията решава да разглежда дейностите на картела като едно-единствено комплексно нарушение. Никой от адресатите на настоящото решение не твърди че съществуват няколко нарушения.“ [неофициален превод]

65 В случая Комисията по обективни причини е започнала едно производство, установила е съществуването само на едно нарушение и с Решението е наложила една глоба на жалбоподателя. Освен това следва да се напомни, че жалбоподателят не оспорва съществуването на едно-единствено нарушение.

66 При тези обстоятелства направеният от Комисията избор да вземе едно решение, за да санкционира едно-единствено продължавано нарушение, не може да се окачестви като „нелогичен“ или като противоречащ на принципа на добра администрация.

67 От всички изложени по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от допуснатата от Комисията грешка при прилагане на правото поради липсата на разграничаване на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти, трябва да се отхвърли.

По твърдяната неправилна преценка на тежестта на нарушението и по твърдяната несъразмерност на началния размер на глобата

68 В съответствие с постоянната съдебна практика тежестта на дадено нарушение се определя, като се вземат предвид много фактори, по отношение на които Комисията разполага с право на преценка (Решение на Съда от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, C-328/05 P, Сборник, стр. I-3921, точка 43; вж. също в този смисъл Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комися, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точки 240—242).

69 Както беше изложено по-горе, в случая Комисията е определила размера на глобите, като е приложила определения в Насоките метод.

70 Уместно е да се напомни, че според съдебната практика, независимо че не могат да се разглеждат като правна норма, която администрацията във всеки случай е длъжна да спазва, Насоките съдържат правило за поведение, поясняващо практиката, която трябва да се следва, от което в конкретен случай администрацията не може да се отклони, без да изложи причини, които да са съвместими с принципа на равно третиране (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 209 и цитираната съдебна практика).

71 Като приема такива правила за поведение и като обявява посредством публикуването им, че ще ги прилага занапред към съответните случаи, Комисията се самоограничава в упражняването на своето право на преценка и не би могла да се отклонява от тези норми, тъй като това би означавало да бъде евентуално санкционирана за нарушение на общи принципи на правото като принципите на равно третиране, на правна сигурност или на защита на оправданите правни очаквания. (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./ Комисия, точка 68 по-горе, точка 211 и цитираната съдебна практика).

72 Уместно е освен това да се напомни, че според същата съдебна практика Насоките определят общо и абстрактно методологията, която Комисията си е наложила за целите на определянето на размера на налаганите по силата на член 15 от Регламент № 17 глоби. Тези насоки, за чието съставяне Комисията по-специално е прибягнала към изведени от практиката на Съда критерии, следователно гарантират правната сигурност на предприятията (вж. в този смисъл Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 213).

73 Следва да се отбележи, че Насоките предвиждат, на първо място, преценка на тежестта на нарушението като такова, въз основа на която може да бъде определен „общ начален размер“. На второ място, тежестта се анализира от гледна точка на характерните особености на съответното предприятие, по-специално неговият размер и положението му на съответния пазар, което може да доведе до претегляне на началния размер, класиране на предприятията в категории и до определяне на „специфичен начален размер“.

По твърдяната прекомерност на началния размер на глобата от гледна точка на ограниченото отражение на инкриминираните практики

74 Що се отнася до преценяването на тежестта на нарушението като такова, Насоките посочват следното в точка 1 A, първа и втора алинея:

„При оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъде взет предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, където това може да бъде определено, а също [да се чете: „също“] така да бъде взет предвид и размерът на съответния географски пазар.

Така, нарушенията ще следва да бъдат класифицирани в една от следните три категории: незначителни нарушения, сериозни нарушения [другаде в текста: „тежки нарушения“] и много сериозни нарушения [другаде в текста: „много тежки нарушения“].“

75 В Решението Комисията отбелязва следните три обстоятелства:

— разглежданото нарушение се е изразявало главно в прякото или косвено определяне на прилаганите по отношение на клиентите продажни цени и други условия на сделките, в разпределяне на пазарите по-специално чрез разпределяне на клиенти и в провеждане на съгласувани действия срещу конкурентите, които не са членове на картела, като такива практики сами по себе си представляват най-тежкия вид нарушение на разпоредбите на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП (съображение 278 от Решението),

— съглашателските споразумения са били приложени и са имали отражение на пазара на ЕИП за съответните продукти, но това отражение не могло да бъде точно определено (съображение 286 от Решението),

— картелът е обхващал целия общ пазар, а след неговото създаване, цялото ЕИП (съображение 287 от Решението).

76 Заключението на Комисията, изложено в съображение 288 от Решението, има следното съдържание:

„С оглед на всички тези фактори Комисията счита, че предприятията, за които се отнася настоящото решение, са извършили много тежко нарушение. Според Комисията естеството на нарушението и неговият географски обхват са такива, че нарушението трябва да бъде определено като много тежко, независимо дали отражението му на пазара може да бъде определено. Във всеки случай е ясно, че антиконкурентните уговорки на картела са били приложени и са имали отражение на пазара, дори ако това отражение не може да бъде точно определено.“ [неофициален превод]

77 Жалбоподателят упреква Комисията, че не е разгледала действителното отражение на нарушението на съответните пазари и че се е задоволила да заяви въз основа на самото твърдение за прилагането на картела, че последният е имал отражение на пазара, без да разгледа значението му, и то в нарушение на Насоките и на нейната предходна практика при вземане на решения. Той добавя, че с оглед на обективно ограниченото отражение на инкриминираните практики на съответните пазари Комисията е могла да определи тези практики най-много като „тежки“ и да определи началния размер на равнище под 20 милиона евро.

78 На първо място, следва да се отбележи, че в хода на съдебното заседание представителите на Комисията посочват, че квалифицирането на нарушението като „много тежко“ е в резултат единствено на отчитането на характера на нарушението и на неговия географски обхват и че дори ако в Решението е установено съществуването на действително отражение на картела на пазара, този елемент не е взет предвид за квалифицирането на нарушението и следователно при определянето на началния размер на глобата.

79 Това становище обаче противоречи на буквално тълкуване на съображения 278—288 от Решението. В съображение 281 от Решението Комисията установява съществуването на реални антиконкурентни последици, произтичащи в случая от прилагането на съглашателските споразумения, независимо че не е възможно те да бъдат точно количествено определени — констатация, която следва описанието на характера на нарушението и предхожда определянето на неговия географски обхват. Съдържанието на съображение 288 от Решението, и по-специално използването на израза „[с]оглед на всички тези фактори“, дава основание да се заключи, че Комисията действително е взела предвид действителното отражение на картела на пазара, за да квалифицира нарушението като „много тежко“, макар да добавя, че тази квалификация е обоснована, независимо от възможността да бъде определено това отражение.

80 На второ място, следва да се отбележи, че Комисията не е била длъжна, противно на твърденията на жалбоподателя, да извърши конкретно изследване на неправомерните практики на всеки от съответните пазари, след като Комисията е приела, че всички посочени в Решението споразумения и/или съгласувани практики представят едно-единствено комплексно нарушение, което жалбоподателят не оспорва, и че трябва да бъдат взети предвид само последиците, които са резултат от нарушението в неговата цялост (вж. в този смисъл Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точка 152 и Решение на Първоинстанционния съд от 17 декември 1991 г. по дело Hercules Chemicals/Комисия, T-7/89, Recueil, стр. II-1711, точка 342).

81 На трето място, от съображения 244—248 и 280—286 от Решението следва, че Комисията всъщност е направила извод за съществуването на действително отражение на картела върху съответния сектор въз основа на прилагането му.

82 В това отношение Комисията посочва, че „[в]сички членове на картела са приложили договорените общи увеличения на цените (изразени в проценти), като са разпространили нови ценови листи […], обществените транспортни дружества са възложили обществените поръчки на дружеството, чиято оферта е била представена, така че да бъде малко по-ниска от тези на други участници в картела, частните клиенти не са имали друг избор, освен да се снабдяват от предварително определен доставчик на предварително определена цена, при

липсата на конкуренция и за предприятията, шлифоващи блокове, се оказало невъзможно да купуват блокове или да ги купуват само на изкуствено завишени цени, поради което не им е било възможно да се конкурират ефективно на пазара на готовите продукти“. [неофициален превод] С оглед продължителността на периода на нарушението и на обстоятелството, че въпросните предприятия контролирали заедно повече от 90 % от пазара на ЕИП, според Комисията няма никакво съмнение, че картелът е имал реални антиконкурентни последици на този пазар (съображения 245 и 281 от Решението).

83 Следва да се напомни, че за да прецени действителното отражение на дадено нарушение на пазара, Комисията трябва да вземе предвид конкуренцията, която нормално би съществувала при липсата на нарушение (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 декември 1975 г. по дело Suiker Unie и др./Комисия, 40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 и 114/73, Recueil, стр. 1663, точки 619 и 620; Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело Mayr-Melnhof/Комисия, Т-347/94, Recueil, стр. II-1751, точка 235, Решение на Първоинстанционния съд от 11 март 1999г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, Т-141/94, Recueil, стр. II-347, точка 645 и Решение на Първоинстанционния съд от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, Т-224/00, Recueil, стр. II-2597, наричано по-нататък „Решение по дело ADM I“, точка 150).

84 Когато става въпрос за ценови картел, законосъобразно е Комисията да направи извод, че нарушението е имало последици, въз основа на факта, че членовете на картела са предприели мерки за прилагане на уговорените цени, например като са ги обявили на клиентите, като са дали на служителите си указание да ги използват като основа за преговори и като са следяли за тяхното прилагане от конкурентите им и от собствените им отдели по продажбите. Всъщност, за да се направи извод за наличието на отражение на пазара, е достатъчно уговорените цени да са послужили за основа при определянето на цените по индивидуалните сделки, ограничавайки по този начин свободата на договаряне на клиентите (Решение на Първоинстанционния съд по дело Hercules Chemicals/Комисия, точка 80 по-горе, точки 340 и 341, Решение на Първоинстанционния съд от 20 април 1999 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, известно като „Решение PVC II“, Т-305/94—Т-307/94, Т-313/94—Т-316/94, Т-318/94, Т-325/94, Т-328/94, Т-329/94 и Т-335/94, Recueil, стр. II-931, точки 743—745 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, Т-259/02—Т-264/02 и Т-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 285).

85 От друга страна, в случаите, в които прилагането на картел е доказано, от Комисията не може да се изисква да доказва систематично, че споразуменията действително са позволили на съответните предприятия да постигнат по-високо равнище на цените по сделки от равнището, което би преобладавало при липсата на картел. В това отношение становището, според което само фактът, че равнището на цените по сделките би било различно при липсата на съглашение, може да бъде взет предвид, за да се определи тежестта на нарушението, не може да се възприеме (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Cascades/Комисия, C-279/98 P, Recueil, стр. I-9693, точки 53 и 62). Освен това би било несъразмерно да се изисква подобно доказване, което би погълнало значителни ресурси, като се има предвид, че то би изисквало извършването на хипотетични изчисления, основани на икономически модели, чиято точност е трудно проверима от съда и чийто безпогрешен характер не е доказан по никакъв начин (заключение на генералния адвокат г-н Mischo във връзка с Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Mo och Domsjö/Комисия, C-283/98 P, Recueil, стр. I-9855, I-9858, точка 109).

86 Действително, за да се прецени тежестта на нарушението, е от решаващо значение да се знае, че членовете на картела са направили всичко, което е зависело от тях, за да осъществят намеренията си. Това, което се е случило впоследствие на равнището на действително реализираните пазарни цени, е могло да бъде повлияно от други фактори извън контрола на членовете на картела. Членовете на картела не могат да ползват външни фактори, които са попречили на усилията им, като доказателства, обосноваващи намаляването на размера на глобата (заключение на генералния адвокат г-н Mischo във връзка с Решение по дело Mo och Domsjö/Комисия, точка 85 по-горе, точки 102—107).

87 Ето защо Комисията може законосъобразно да се основе на прилагането на картела, за да направи извод за наличието на отражение върху пазара, след като е отбелязала по релевантен начин, че картелът е продължил да съществува повече от единадесет години и че членовете на посочения картел са контролирали повече от 90 % от пазара на ЕИП, и без да е необходимо да се определя с точност значимостта на това отражение.

88 Що се отнася до обосноваността на констатациите, въз основа на които Комисията прави този извод, следва да се отбележи, че жалбоподателят не доказва, нито дори твърди, че картелът не е бил приложен.

89 Наистина жалбоподателят изтъква „второстепенната“ роля при прилагането на неправомерните практики в областта на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката и липсата на продажби на трети лица на въглеродни и графитни блокове. Той изтъква също във връзка с оплакване относно неправилната оценка от Комисията на смекчаващите обстоятелства липсата на действително прилагане на някои съглашателски споразумения от самия него. Доводите, изведени от жалбоподателя от собственото му поведение, не могат обаче да бъдат възприети. Всъщност реалното поведение, което дадено предприятие твърди, че е възприело, е без значение с оглед на оценяването на отражението на даден картел върху пазара, като трябва да бъдат взети предвид само последиците, резултат от нарушението в неговата цялост (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 80 по-горе, точка 152 и Решение по дело Hercules Chemicals/Комисия, точка 80 по-горе, точка 342).

90 От писменото становище на жалбоподателя е видно, че той единствено основно се позовава на факта, че картелът е имал ограничено отражение по отношение на някои от съответните продукти и е бил само частично приложен — твърдение, което ако се предположи, че е точно, не е от естество да докаже, че Комисията неправилно е оценила тежестта на нарушението, като е взела предвид факта, че съответните неправомерни практики са имали реални антиконкурентни последици на пазара на ЕИП на съответните продукти (Решение на Първоинстанционния съд от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, T-38/02, Recueil, стр. II-4407, точка 148).

91 Уместно е също да се отбележи, че дори да се предположи, че действителното отражение на картела не е доказано надлежно от Комисията, квалифицирането на настоящото нарушение като „много тежко“ остава подходящо. Всъщност трите аспекта в оценката на тежестта на нарушението нямат еднаква тежест в рамките на цялостното разглеждане. Характерът на нарушението е от първостепенно значение по-конкретно за характеризирането на нарушенията

като „много тежки“. В това отношение от описанието на много тежките нарушения от Насоките следва, че споразумения или съгласувани практики, насочени по-конкретно, както в настоящия случай, към определяне на цените, могат да бъдат квалифицирани като „много тежки“ само въз основа на характера им, без да е необходимо подобно поведение да се характеризира с определено отражение или географски обхват. Този извод се подкрепя от факта, че макар описанието на тежките нарушения изрично да посочва отражението върху пазара и последиците в обширни области от общия пазар, описанието на много тежките нарушения, обратно, не посочва никакво изискване за действително отражение върху пазара, нито за пораждане на последици в конкретна географска област (Решение на Първоинстанционния съд от 27 юли 2005 г. по дело Brasserie nationale и др./Комисия, T-49/02—T-51/02, Recueil, стр. II-3033, точка 178 и Решение на Първоинстанционния съд от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 90 по-горе, точка 150).

92 Що се отнася до твърдението за предходна практика на Комисията, противоречаща на следвания подход в Решението, трябва да се напомни, че според постоянната практика на Съда (Решение на Съда от 21 септември 2006 г. по дело JCB Service/Комисия, C-167/04 P, Recueil, стр. I-8935, точки 201 и 205 и Решение на Съда от 7 юни 2007 г. по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, C-76/06 P, Сборник, стр. I-4405, точка 60) практиката на Комисията по взимане на решения не би могла да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията, а решенията по други преписки имат само насочващ характер за евентуалното наличие на дискриминация, тъй като е малко вероятно свързаните с тях обстоятелства, като например съответните пазари, продукти, предприятия и периоди, да са еднакви. Следва да се отбележи, че в случая жалбоподателят не представя доказателства за такава дискриминация.

93 На последно място, жалбоподателят твърди, че дори да се предположи, че инкриминираните практики могат да бъдат квалифицирани като „много тежки“, Комисията е трябвало да определи началния размер на глобата на най-ниското ниво в скалата на приложимите за „много тежки“ нарушения глоби именно за да вземе предвид ограниченото отражение на тези практики на съответните пазари.

94 Изглежда с тези доводи жалбоподателят поддържа, че дори да се приеме, че нарушението правилно е квалифицирано като „много тежко“, Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като е определила на 35 милиона евро началния размер на глобата, която не трябвало да надвишава 20 милиона евро с оглед на ограниченото отражение на нарушението, поради липсата на участие на жалбоподателя в нарушението, извършено на пазара на въглеродните и графитни блокове и плочи, второстепенното му участие в нарушенията, извършени в сектора на продуктите с приложение в механиката, и изключително ограниченото отражение на инкриминираните практики върху пазарите на продуктите с приложение в електричеството.

95 Следва все пак да се напомни, че както беше изложено в точка 89 по-горе, реалното поведение, което едно предприятие твърди, че е възприело, е без значение за оценяване на отражението на даден картел върху пазара.

96 Освен това от съображения 120 и 124 от Решението следва, че Комисията не е направила извода, че картелът е имал значително отражение за всички съответни продукти и клиенти, и напротив, дори е приела, че това отражение е могло да бъде по-ограничено за някои конкретни продукти, както посочва жалбоподателят, който основава твърденията си на констатациите на Комисията. Впрочем жалбоподателят не твърди, нито a fortiori доказва, че Комисията е описала неправилно последиците от картела, като ги е преувеличила.

97 Следва също да се напомни, че жалбоподателят е участвал в съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики относно продуктите на основата на въглерод и графит, които са предназначени за приложение в електричеството и механиката, както и относно въглеродните и графитните блокове, от които се произвеждат тези продукти, като цялата тази група свързани продукти е предмет на едно-единствено комплексно нарушение. За оценяване на отражението върху пазара трябва обаче да бъдат взети предвид само последиците, които са резултат от нарушението като цяло (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Anic

Partecipazioni, точка 80 по-горе, точка 152 и Решение по дело Hercules Chemicals/Комисия, точка 80 по-горе, точка 342), а жалбоподателят не твърди, че е налице ограничено отражение на картела по отношение на полуготовите продукти, продуктите с приложение в механиката, нито дори впрочем по отношение на продуктите с приложение в електричеството, предназначени за „малки“ клиенти.

98 При тези обстоятелства оплакването, изведено от несъразмерността на началния размер на глобата с оглед на твърдяното ограничено отражение на инкриминираните неправомерни практики, трябва да се отхвърли.

По твърдяния прекомерен начален размер на глобата с оглед на слабото участие на жалбоподателя в картела.

99 Жалбоподателят твърди, че при определяне на тежестта на нарушението и следователно на началния размер на глобата Комисията трябва да вземе предвид относителната значимост на участието на всяко от обвинените предприятия. Позовавайки са на Решение на Първоинстанционния съд от 11 декември 2003 г. по дело Ventouris/Комисия (T-59/99, Recueil, стр. II-5257, точки 200 и 219), той иска от Първоинстанционния съд да намали съществено размера на глобата, за да отчете липсата на негово участие в практиките, приложени на пазара на въглеродните и графитните блокове, и минималната роля, която той имал в практиките, приложени в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката. Налагайки на жалбоподателя начален размер от 35 милиона евро, който е еднакъв с този, възприет по отношение на Morgan, а по отношение на Schunk и на SGL начален размер само от 21 милиона евро, при положение че тези три предприятия са участвали във всички посочени в Решението практики, Комисията нарушила принципа на равно третиране.

100 Както правилно подчертава Комисията, доводите на жалбоподателя са изведени от смесване на преценката на тежестта на нарушението, която служи за определяне на началното равнище на глобата, и преценката на относителната

значимост на участието на всяко от съответните предприятия в нарушението, като последният въпрос трябва да се разгледа в рамките на евентуално прилагане на отегчаващи или смекчаващи обстоятелства.

101 Както вече беше изложено, в рамките на преценката си на тежестта на нарушението и в съответствие с Насоките Комисията е взела предвид характера на това нарушение, неговото действителното отражение върху съответния пазар и географския обхват на този пазар.

102 Когато Комисията се основава на отражението на нарушението, за да оцени неговата тежест, в съответствие с точка 1 A, първа и втора алинея от Насоките за това оценяване трябва да бъдат взети предвид последиците, които са резултат от нарушението в неговата цялост, в което са участвали всички предприятия (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 80 по-горе, точка 152), така че взимането предвид на индивидуалното поведение или на присъщи на всяко предприятие данни в това отношение е без значение.

103 Позоваването на Решение по дело Ventouris/Комисия, точка 99 по-горе (точки 200 и 219) също е напълно неотносимо, доколкото то не се отнася до положение, при което е налице едно-единствено нарушение, както в настоящия случай, а до положение, при което е налице санкциониране от Комисията на две отделни нарушения. В това решение Първоинстанционният съд установява, че Комисията е санкционирала по един и същи начин предприятията, взели участие в две нарушения, и тези, участвали само в едното от тях, като е пренебрегнала принципа на пропорционалност. Жалбоподателят, който не е участвал в едно от двете нарушения, но е бил санкциониран все едно, че е участвал в двете нарушения, е постигнал намаляване на размера на глобата си от Първоинстанционния съд.

104 В настоящия случай жалбоподателят не оспорва съществуването на едноединствено нарушение и своето участие в него. Той само поддържа, че относителната значимост на неговото участие е по-малка от тази на другите участващи предприятия, като Morgan, Schunk и SGL. Поради това изтъкнатите от жалбоподателя доводи в подкрепа на това твърдение ще бъдат разгледани в рамките на оплакванията, изведени от неправилната преценка на смекчаващите обстоятелства от страна на Комисията.

По твърдението за прекомерност на началния размер на глобата, с оглед на оборота на жалбоподателя

105 С оглед на значителната несъразмерност на големината на съответните предприятия и за да бъде взета предвид специфичната тежест на всяко едно от тях и следователно действително влияние на тяхното неправомерно поведение върху конкуренцията, Комисията прилага диференцирано третиране на участвалите в нарушението предприятия съгласно точка 1 A, четвърта и шеста алинея от Насоките. За целта тя разпределя съответните предприятия в три категории, основавайки се на реализирания от всяко предприятие на нивото на ЕИП оборот от продуктите, за които се отнася настоящото производство, като включва в него стойността на собственото потребление на всяко предприятие. В резултат на това се получава цифрата на пазарния дял, която представлява относителната тежест на всяко предприятие в нарушението и неговия ефективен икономически капацитет за причиняване на значителни вреди на конкуренцията (съображения 289—291 от Решението).

106 Сравнението се основава на данните относно оборота (изразен в милиони евро), свързан с разглежданите продукти за последната година от нарушението, а именно 1998 г., така както са посочени в таблица 1 в съображение 37 от

Решението, озаглавена „Оценка на оборота (включително стойността, отговаряща на собствената употреба) и на пазарния дял в ЕИП през 1988 г. за групата продукти, предмет на производството“.

Доставчици	Оборот (включително стойността на собствената употреба)	Пазарен дял в ЕИП (в %)
Conradty	9	3
Hoffmann	17	6
[LCL]	84	29
Morgan	68	23
Schunk	52	18
SGL	41	14
Други	20	7
Общо	291	100

107 В резултат на това жалбоподателят и Morgan, считани за двата най-големи оператора с пазарни дялове над 20 %, са класирани в първата категория. Schunk и SGL, които са средноголеми оператори с пазарни дялове между 10 % и 20 %, са поставени във втората категория. Hoffmann и Conradty, считани за малки оператори поради пазарните дялове под 10 %, са групирани в третата категория (съображения 37 и 297 от Решението).

108 Въз основа на изложените по-горе съображения Комисията приема начален размер, определен в зависимост от тежестта на нарушението, от 35 милиона евро за жалбоподателя и за Morgan, 21 милиона евро за Schunk и за SGL и 6 милиона евро за Hoffmann и за Conradty (съображение 298 от Решението).

109 В рамките на оплакването си жалбоподателят поддържа, че Комисията е била длъжна да вземе предвид получения от продажбите на съответните продукти в ЕИП оборот и че началният размер от 35 милиона евро, възприет от Комисията, е несъразмерен с оглед на реализирания на всеки от съответните пазари оборот (като посоченият размер представлява 41,7 % от оборота от 84 милиона евро, посочен в Решението, 46,3 % от оборота за продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и 421 % от оборота за продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката) — извод, който се налагал с оглед на по-ранната практика на Комисията при взимане на решения и на съдебната практика. Последната налагала размера на глобата да бъде „разумно свързана“ с реализирания на съответния пазар оборот.

110 Следва да се напомни, че според постоянната практика на Съда (Решение по дело JCB Service/Комисия, точка 92 по-горе, точки 201 и 205 и Решение по дело Britannia Alloys & Chemicals/ Комисия, точка 92 по-горе, точка 60) практиката на Комисията при взимане на решения не може да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията, а решенията по други преписки имат само насочващ характер за евентуалното наличие на дискриминация, тъй като е малко вероятно свързаните с тях обстоятелства, като например съответните пазари, продукти, предприятия и периоди, да са еднакви.

111 Трябва да се отбележи, че жалбопадателят не представя доказателство за такава дискриминация. Той изтъква общо, че анализът на неотдавнашната практика на Комисията при взимане на решения показва, че обикновено възприеманият най-висок начален размер по преписките за „много тежки“ и осъществени в световен мащаб или на цялата територия на ЕИП нарушения представлява обикновено между 10 % и 20 % от реализирания от съответното предприятие оборот на съответните пазари. Жалбоподателят подчертава, че в преписката за специалните графити Комисията му наложила начален размер от 7,5 милиона евро, представляващ около 14,5 % от реализирания от продажба на съответните продукти световен оборот.

112 Това твърдение се оспорва от Комисията, която посочва примери на решения, в които тя е възприела начални размери, надвишаващи 20 % от реализирания от съответните предприятия оборот на съответния пазар. Така Комисията посочва случая на Asea Brown Boveri Ltd, по който в Решение 1999/60/ЕО от 21 октомври 1998 година относно производство по прилагане на член [81 ЕО] (IV/35.691/E-4 — Топлоизолационни тръби) (ОВ L 24, 1999 г., стр. 1), поправено преди публикуването му, е наложен начален размер на глобата от 50 милиона евро, представляващи 23 % от реализирания със съответните продукти оборот. Комисията посочва също Решение 2003/437/ЕО от 11 декември 2001 година относно производството, открито въз основа на член 81 [ЕО] и на член 53 от Споразумението ЕИП (преписка COMP/E-1/37.027 — Цинков фосфат) (ОВ L 153, 2003 г., стр. 1), в което началният размер от 3 милиона евро представлява почти 100 % от оборота на всеки от четиримата главни членове на картела на съответния пазар.

113 Важно е освен това да се напомни, че Комисията разполага с право на преценка за определяне на размерите на глобите, с оглед да насочи поведението на предприятията към спазване на нормите относно конкуренцията (Решение на Първоинстанционния съд от 21 октомври 1997 г. по дело Deutsche Bahn/Комисия, T-229/94, Recueil, стр. II-1689, точка 127). Фактът, че Комисията е прилагала в миналото глоби с определено равнище за определени видове нарушения, не може да я лиши от възможността да повиши това равнище във всеки момент, за да се гарантира прилагането на общностната политика на конкуренция (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique diffusion française и др./Комисия, 100/80—103/80, Recueil, стр. 1825, точка 109) и за да се засили възпиращият ефект на глобите (Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, T-327/94, Recueil, стр. II-1373, точка 179).

114 На второ място, следва да се отбележи, че противно на това, което твърди жалбоподателят, Комисията не е длъжна при определянето на размера на глобите с оглед на тежестта и продължителността на разглежданото нарушение да изчислява размера на глобата, като изхожда от размерите, определени въз основа на оборота на съответните предприятия, и по-специално въз основа на реализирания със съответните продукти оборот (вж. в този смисъл Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 255).

115 Тежестта на нарушенията трябва да се установява въз основа на голям брой елементи, като например специфичните обстоятелства по преписката, нейния контекст и възпиращия ефект на глобите, без да има изработен обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 241 и цитираната съдебна практика).

116 При спазване на горната граница, която предвижда член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и която се отнася до световния оборот (Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 113 по-горе, точка 119), Комисията може да вземе предвид оборота на съответното предприятие, за да прецени тежестта на нарушението при определянето на размера на глобата, но не трябва да се придава несъразмерно значение на този оборот по отношение на други елементи на преценката (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 257 и цитираната съдебна практика).

117 В случая Комисията е приложила метода на изчисляване, определен в Насоките, който предвижда взимането предвид на голям брой елементи при оценяване на тежестта на нарушението, за да бъде определен размерът на глобата, сред които са по-специално характерът на нарушението, действителното му отражение, размерът на съответния географски пазар и необходимият възпиращ ефект на глобата. Независимо че Насоките не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от световния оборот или от релевантния оборот, те допускат такива обороти да бъдат взети предвид при определянето на размера на глобата, за да бъдат спазени общите принципи на общностното право, и когато обстоятелствата го налагат (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точки 258 и 260).

118 От това следва, че макар да не може да се отрече, както подчертава жалбоподателят, че оборотът от съответните продукти може да представлява подходяща основа за оценяване, както е направила Комисията в Решението, на нарушенията на конкуренцията на пазара на съответните продукти в ЕИП, както и на относителното значение на участниците в картела по отношение на

съответните продукти, това не променя обстоятелството, че този елемент съвсем не представлява единственият критерий, въз основа на който Комисията трябва да прецени тежестта на нарушението.

119 Ето защо, противно на поддържаното от жалбоподателя, това би означавало на този елемент да се придаде прекомерно значение, ако се ограничи преценката на съразмерността на възприетия от Комисията начален размер на глобата до съпоставянето на посочения размер и оборота от въпросните продукти. Характерът на нарушението, действителното му отражение, размерът на засегнатия географски пазар и необходимият възпиращ ефект на глобата са все елементи, в случая взети предвид от Комисията, които могат да оправдаят посочения по-горе размер. В това отношение Комисията с основание възприема квалифицирането на нарушението като „много тежко“, доколкото жалбоподателят е участвал в хоризонтален картел, чиято основна цел е пряко или косвено определяне на прилаганите по отношение на клиентите продажни цени и други условия на сделките, разпределяне на пазарите по-специално чрез разпределянето на клиенти и провеждането на съгласувани действия срещу конкурентите, които не са членове на картела, и който е имал действително отражение върху пазара на съответните продукти в ЕИП.

120 На трето място, що се отнася до твърдението за несъразмерност на началния размер с оглед на реализирания на „всеки от съответните пазари“ оборот, то означава да се пренебрегне квалифицирането на нарушението като единствено, което жалбоподателят е приел изрично в писменото си становище. Така направената от жалбоподателя връзка между началния размер и реализираните обороти за продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството, от една страна, и в механиката, от друга страна, е неотносима и може да бъде взето предвид само съотношението между посочения размер и реализирания на съответния пазар оборот, оценен в Решението на 84 милиона евро.

121 Само по себе си обаче обстоятелството, че началният размер на глобата е почти равен на половината от посочения оборот, не е показателно. Всъщност този размер от 35 милиона евро представлява само междинен размер, който при прилагането на определения в Насоките метод впоследствие подлежи на

приспособяване в зависимост от продължителността на нарушението и на установените отегчаващи или смекчаващи обстоятелства (Решение на Първоинстанционния съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точка 95).

122 Що се отнася конкретно до нарушенията, които трябва да бъдат квалифицирани като „много тежки“, Насоките само посочат, че вероятните размери на глобите са „над 20 милиона [евро]“. Единствените споменати в Насоките максимални размери, приложими по отношение на такива нарушения, са общият предел от 10 % от световния оборот, определен в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 (вж. преамбюла и точка 5, буква а), от Насоките), за който в случая не се твърди, че е нарушен, и максималните размери, свързани с допълнителния размер, който може да бъде възприет въз основа на продължителността на нарушението (вж. точка 1 Б, първа алинея, второ и трето тире от Насоките). В Насоките няма никаква пречка за идентично на приложеното в случая от Комисията увеличаване с една степен в абсолютни стойности за „много тежко“ нарушение.

123 Според съдебната практика член 15, параграф 2 от Регламент № 17 не забранява на Комисията при изчисленията си да се позовава на междинен размер, надвишващ общия предел от 10 % от световния оборот. Той допуска също операциите по междинно изчисляване, отчитащи тежестта и продължителността на нарушението, да бъдат осъществени върху размер, по-голям от посочения предел (Решение на Съда по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 278).

124 На последно място, жалбоподателят не може да се позовава на Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 113 по-горе и на Решение на Първоинстанционния съд от 14 юли 1994 г. по дело Parker Pen/Комисия (T-77/92, Recueil, стр. II-549), тъй като тези решения се отнасят до определянето на окончателния размер на глобата, а не до определянето на нейния начален размер с оглед на тежестта на нарушението, и тъй като в настоящия случай Комисията не основава изчислението си на този размер на световния оборот на жалбоподателя

(вж. в този смисъл Решение по дело Cheil Jedang/Комисия, точка 121 по-горе, точки 98 и 99 и Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело ABB Asea Brown Boveri/Комисия, Т-31/99, Recueil, стр. II-1881, точка 156).

125 От изложените по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от прекомерния начален размер на глобата с оглед на оборота на жалбоподателя, трябва да бъде отхвърлено.

По вземането предвид на възпиращия ефект на глобата

126 На първо място, за първи път в писмената реплика жалбоподателят упреква Комисията в нарушение на член 253 ЕО, що се отнася до взимането предвид на необходимия възпиращ ефект на глобата.

127 От съдебната практика следва, че правното основание, изведено от липсата или непълнотата на мотивите, представлява правно основание, свързано с обществения ред, което трябва да бъде въведено служебно от общностния съд (Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719 точка 67) и следователно на което страните могат да се позовават във всеки етап от производството (Решение на Съда от 20 февруари 1997 г. по дело Комисия/Daffix, C-166/95 P, Recueil, стр. I-983, точка 25 и Решение на Първоинстанционния съд от 13 декември 2001 г. по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, Т-45/98 и Т-47/98, Recueil, стр. II-3757, точка 125).

128 Според постоянната съдебна практика мотивите на дадено индивидуално решение трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересова-

ните лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите отговарят на изискванията на член 253 ЕО следва да се преценява с оглед не само на текста на въпросния акт, но и на контекста, в който актът е приет (вж. Решение от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's Франция, точка 127 по-горе, точка 63 и цитираната съдебна практика).

129 Що се отнася до определянето на глобите за нарушения на правото в областта на конкуренцията, Комисията изпълнява задължението си за мотивиране, когато в решението си посочва елементите на преценката, които са ѝ позволили да определи тежестта и продължителността на извършеното нарушение, без да е длъжна да включва в него по-подробно изложение или цифровите данни относно начина на изчисляване на глобата (вж. в този смисъл Решение по дело Cascades/Комисия, точка 85 по-горе, точки 38—47; вж. също Решение на Първоинстанционния съд от 30 септември 2003 г. по дело Atlantic Container Line и др./Комисия, T-191/98, T-212/98—T-214/98, Recueil, стр. II-3275, точка 1532). Колкото и да са полезни цифровите данни, свързани с начина на определяне на размера на глобите, посочването им не е задължително, за да се спази задължението за мотивиране (Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Salzgitter/Комисия, C-182/99 P, Recueil, стр. I-10761, точка 75).

130 Колкото до мотивирането на началните размери в абсолютни стойности, следва да се напомни, че глобите представляват инструмент на политиката на конкуренция на Комисията, която трябва да може да разполага с право на преценка за определяне на техния размер, с оглед да насочи поведението на предприятията към спазване на нормите относно конкуренцията (Решение на Първоинстанционния съд от 6 април 1995 г. по дело Martinelli/Комисия, T-150/89, Recueil, стр. II-1165, точка 59). Важно е освен това да се избегне глобите да бъдат лесно предвидими от икономическите оператори. Следователно не може да се изисква от Комисията да предоставя в това отношение други мотиви, освен тези, свързани с тежестта на нарушението.

131 В случая, що се отнася до твърдението за липса на мотиви на Решението относно взимането предвид на възпиращия ефект при определянето на началния размер и за липсата на индивидуализиране на този елемент, важно е да се отбележи, първо, че тъй като възпирането е крайна цел на глобата, изискването то да бъде гарантирано е общо изискване, от което Комисията трябва да се ръководи през целия процес на изчисляване на глобата, и не предполага задължително това изчисление да се характеризира със специфичен етап, предназначен за общо оценяване на всички релевантни обстоятелства за постигането на тази цел (Решение на Първоинстанционния съд от 15 март 2006 г. по дело BASF/Комисия, Т-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 226).

132 В Насоките Комисията не определя методология или отделни критерии, чието конкретно излагане би могло да има задължителна сила с оглед на отчитането на целта за възпиращия ефект. В контекста на указанията относно оценяването на тежестта на дадено нарушение точка 1 A, четвърта алинея от Насоките посочва само необходимостта да се определи глоба в размер, който гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект.

133 На второ място, следва да се отбележи, че противно на твърденията на жалбоподателя, когато излага следвания общ подход за определяне на глобите, Комисията изрично подчертава необходимостта глобите да бъдат определени в размер, който гарантира възпиращ ефект, подчертава, че прилага по отношение на участниците в картела диференцирано третиране в зависимост от техния пазарен дял и че определя началния размер на глобата на LCL на 35 милиона евро (съображения 271 и 289 от Решението).

134 От Решението ясно личи, че за да определи началния размер на глобата в зависимост от тежестта на нарушението, Комисията, от една страна, квалифицира нарушението като такова, като взема предвид обективни елементи, а именно характера на нарушението, отражението му върху пазара, географския обхват на този пазар, а от друга страна, взима предвид субективни елементи, а именно конкретната тежест на всяко от участващите в картела предприятия и следователно реалното въздействие на неправомерното им поведение върху конкуренцията. Именно в рамките на тази втора част от анализа си Комисията има за цел да гарантира възпиращ размер на глобата от гледна точка на

относителната тежест на всяко предприятие в нарушението и на неговия ефективен икономически капацитет за причиняване на значителни вреди на конкуренцията на съответния пазар. След като прави оценка на тежестта на нарушението, Комисията определя пряко начален размер, отчитащ всички посочени по-горе елементи.

135 Така става ясно, че в съответствие с посочената съдебна практика в точка 129 по-горе, в Решението Комисията посочва елементите на преценката, които са ѝ позволили да определи тежестта на извършеното нарушение, и че при това положение не може да бъде упреквана за нарушение на член 253 ЕО.

136 На второ място, жалбоподателят изтъква, че като увеличава началния размер с оглед на възпиращия ефект, Комисията нарушава принципа non bis in idem. Според жалбоподателя Комисията неправилно обосновава в Решението и в писмената защита две последователни увеличения на размера на глобата, като се основава на една и съща причина, а именно знанието и съзнаването на неправомерния характер на инкриминираните практики. Жалбоподателят твърди, че по този начин Комисията го осъжда два пъти на едно и също основание и по този начин нарушава посочения по-горе принцип.

137 Следва да се напомни, че от член 44, параграф 1, буква в) във връзка с член 48, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, е видно, че исковата молба или жалбата трябва да съдържа предмета на спора и кратко изложение на изложените правни основания, като в хода на производството не могат да се въвеждат нови правни основания, освен ако те не почиват върху правни или фактически обстоятелства, установени в хода на производството. Същевременно правно основание, което представлява разгръщане на правно основание, изтъкнато преди това изрично или имплицитно в исковата молба или жалбата, което се намира в тясна връзка с последното, следва да бъде обявено за допустимо (Решение на Първоинстанционния съд от 20 септември 1990 г. по дело Hanning/Парламент, T-37/89, Recueil, стр. II-463, точка 38 и Решение на Първоинстанционния съд от 17 юли 1998 г. по дело Thai Bicycle/Съвет, T-118/96, Recueil, стр. II-2991, точка 142).

138 Безспорно е, че оплакването, изведено от нарушаването на принципа non bis in idem, е направено от жалбоподателя за първи път в писмената реплика в отговор на твърдяно ново правно основание за защита на Комисията, според което на нея ѝ е позволено да определя размера на глобата, като взема предвид неговия възпиращ ефект, именно когато става въпрос за класическо нарушение на правото в областта на конкуренцията.

139 Това изразено от Комисията в писмената ѝ защита обикновено становище не може да се разглежда като правно или фактическо обстоятелство, установено в хода на производството, като следва да се напомни, че в Решението Комисията ясно посочва необходимостта да се внимава глобата да бъде определена в размер, който гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект. Освен това конкретното твърдение за нарушение на принципа non bis in idem от гледна точка на прилагането на възпиращия ефект не представлява разгръщане на оплакване, изтъкнато преди това изрично или мълчаливо в жалбата.

140 При тези обстоятелства оплакването, изведено от нарушението на принципа non bis in idem, трябва да бъде отхвърлено като недопустимо.

141 На трето място, жалбоподателят изтъква, че във всеки случай използването на възпиращия ефект е било безполезно и следователно неоснователно. Жалбоподателят поддържа, че е направил радикална и реална промяна в управлението на търговската си политика веднага след образуването на производството в Съединените щати през април 1999 г. и много преди каквато и да е намеса на Комисията, което доказва, че той вече се е отказал да извършва каквото и да е ново нарушение на правилата в областта на конкуренцията. Според жалбоподателя при това положение следва да се отмени увеличението на наложената глоба на основание на възпиращия ефект и да бъде намален съществено началният размер на глобата.

142 Следва да се приеме, че посоченото по-горе оплакване също трябва да бъде отхвърлено като недопустимо на основание член 48, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстационния съд, и то поради същите причини като посочените в точка 139 по-горе.

143 Във всеки случай от съдебната практика следва, че макар несъмнено да е важно дадено предприятие да вземе мерки, за да предотврати извършването в бъдеще на нови нарушения на общностното право в областта на конкуренцията от членове на неговия персонал, взимането на такива мерки по никакъв начин не променя реалността на установеното нарушение. Следователно Комисията не е длъжна да вземе предвид този факт като смекчаващо обстоятелство, още повече когато съответното нарушение представлява, както в случая, явно нарушение на член 81 ЕО (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 373). Независимо че жалбоподателят изтъква това обстоятелство във връзка с отчитането на възпиращия ефект на глобата, а не формално като смекчаващо обстоятелство, в случая трябва да се приложи същото разрешение.

144 Следва да се отбележи в това отношение, че е невъзможно да се определи степента на ефективност на вътрешните мерки, взети от дадено предприятие, за да бъде предотвратено повтарянето на нарушения на правото в областта на конкуренцията. В настоящия случай, както с основание подчертава Комисията, радикалната и реална промяна в управлението на търговската политика на жалбоподателя, която настъпила веднага след обявяването през април 1999 г. на откриването на процедурата в Съединените щати и се изразила във въвеждането на строга програма за спазване на нормите в областта на конкуренцията, не е насочило жалбоподателя да издаде картела, за който се отнася Решението, като жалбоподателят е приел да сътрудничи едва след като е бил уведомен за разследването на Комисията.

145 Поради това оплакването, изведено от неправилна оценка на възпиращия ефект, и свързаното с него искане за намаляване на размера на глобата не могат да бъдат уважени.

По нарушаването на принципа на защита на оправданите правни очаквания

146 Следва да се напомни, че правото на позоваване на принципа на защита на оправданите правни очаквания се предоставя на всяко лице в положение, при което администрацията на Общността е породила у него основателни надежди (Решение на Съда от 11 март 1987 г. по дело Van den Bergh en Jurgens и Van Dijk Food Products/Комисия, 265/85, Recueil, стр. 1155, точка 44 и Решение на Съда от 26 юни 1990 г. по дело Sofrimport/Комисия, C-152/88, Recueil, стр. I-2477, точка 26), като следва да се уточни, че никой не може да се позовава на нарушение на този принцип при липсата на конкретни, безусловни и безпротиворечиви уверения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници, които са му били предоставени от администрацията (Решение на Първоинстанционния съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01—T 246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, наричано по-нататък „Решение по дело Tokai I“, точка 152 и цитираната съдебна практика).

147 В случая жалбоподателят се задоволява да твърди, че компетентните служби на Комисията са му дали „указания“, въз основа на които той имал законно основание да „се надява“, че с оглед на приноса му за установяването на нарушението началният размер на глобата няма да надвишава 20 милиона евро. Достатъчно е да се отбележи, че това описание, направено от самия жалбоподател, на отношенията му с администрацията не отговаря на даване на конкретни уверения от службите на Комисията. Позоваването на телефонен разговор, по време на който служител на Комисията бил посочил на жалбоподателя, че глобата задължително ще бъде по-висока от 15 милиона евро, „при положение че Комисията приложи начален размер от 20 милиона евро“, в случая е без каквото и да е значение относно доказването на наличието на конкретни уверения, тъй като става въпрос за изразяване от страна на Комисията на едно обикновено предположение.

148 От това следва, че оплакването, изведено от нарушаване на принципа на защита на оправданите правни очаквания, трябва да бъде отхвърлено.

149 От всички изложени по-горе съображения следва, че оплакванията, изведени от неправилната преценка на тежестта на нарушението и от несъразмерността на началния размер на глобата, трябва да бъдат отхвърлени.

По продължителността на нарушението

150 Съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 продължителността на нарушението е един от елементите, които трябва да се вземат предвид при определяне на размера на глобата, която да бъде наложена на предприятия, нарушили правилата на конкуренцията.

151 По отношение на фактора, отнасящ се до продължителността на нарушението, Насоките провеждат разграничение между нарушенията с малка продължителност (по принцип по-малко от една година), при които началният размер, определен с оглед на тежестта, не би следвало да се увеличава, нарушенията със средна продължителност (по принцип от една до пет години), при които този размер може да бъде увеличен с 50 %, и нарушенията за дълъг период (по принцип повече от пет години), при които този размер може да бъде увеличен с 10 % за всяка година (точка 1 Б, първа алинея, от първо до трето тире).

152 В съображение 300 от Решението Комисията посочва, че всички предприятия са извършили нарушение за дълъг период и поради това началните размери на глобите трябва да бъдат увеличени с 10 % за всяка пълна година на нарушението и с 5 % за всеки допълнителен период, равен или по-дълъг от шест месеца, но по-кратък от една година, което довело до увеличаване на началния размер на глобата със 105 % за жалбоподателя, с оглед на неговото участие в нарушението през период от десет години и осем месеца.

153 На първо място, е важно да се отбележи, че жалбоподателят не оспорва изрично приетата от Комисията продължителност на периода на нарушението. Все пак в точка 140 от жалбата той посочва, че Комисията е увеличила началния размер на глобата със 105 % за нарушение от десет години и осем месеца, и то „независимо от обстоятелството, че [той] е преустановил нарушението поне шест месеца преди другите участници“. Последното твърдение е възпроизведено при разискванията относно смекчаващите обстоятелства и взимането предвид на факта, че жалбоподателят преустановил нарушението дори преди намесата на Комисията и „не по-късно от юни 1999 г.“ (точка 165 от жалбата). По този начин се установява, че между Комисията и жалбоподателя не се спори относно продължителността на периода на нарушението, който е започнал през октомври 1988 г. и е приключил през юни 1999 г. според съображение 299 от Решението.

154 На второ място, следва да се отбележи, че жалбоподателят твърди, че като е увеличила началния размер със 105 %, Комисията е нарушила принципите на правна сигурност и на пропорционалност, и в подкрепа на това твърдение посочва единствено практиката на Комисията при взимане на решения в тази област, която показвала максимално увеличаване със 100 % дори за нарушения с продължителност повече от 20 години.

155 Достатъчно е обаче да се отбележи, че самият жалбоподател дава пример за решение на Комисията, съдържащо увеличение със 125 % за нарушение с продължителност от дванадесет години и десет месеца, а именно Решение 2003/674/ЕО на Комисията от 2 юли 2002 година относно производство по прилагане на член [81 ЕО] и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка C.37.519 — Метионин) (ОВ L 255, 2003 г., стр. 1). Това решение е било предмет на обжалване пред Първоинстанционния съд (Решение на Първоинстанционния съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897), който е потвърдил приетата от Комисията продължителност на нарушението, но не е трябвало да се произнася по размера на приложеното увеличение на основание на тази продължителност.

156 Освен това в писмената защита Комисията дава други примери за решения, в които тя прилага увеличения, по-големи от 100 %, които жалбоподателят не оспорва в писмената си реплика.

157 Впрочем според постоянната съдебна практика (Решение на Съда от 14 февруари 1990 г. по дело Delacre и др./Комисия, C-350/88, Recueil, стр. I-395, точка 33 и цитираната съдебна практика) не е оправдано икономическите оператори да имат оправдани правни очаквания за запазването на съществуващо положение, което може да бъде променяно в рамките на правото на преценка на институциите на Общността.

158 От съдебната практика в областта на общностните правила на конкуренцията обаче ясно произтича (Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 113 по-горе, точка 109 и Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело LR AF 1998/Комисия, T-23/99, Recueil, стр. II-1705, точка 237), че ефикасното им прилагане изисква Комисията да може във всеки момент да адаптира равнището на глобите към нуждите на тази политика. Следователно фактът, че Комисията е прилагала в миналото глоби с определено равнище за определени видове нарушения, не може да я лиши от възможността да повиши това равнище в рамките, посочени от Регламент № 17, ако това е необходимо, за да се гарантира прилагането на общностната политика на конкуренция.

159 Важно е накрая да се подчертае, че увеличаването на началния размер със 105 % не може да се счита за явно несъразмерно с оглед на признатия от жалбоподателя дълъг период на нарушението.

160 От изложените по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от нарушаването на принципа на правна сигурност и на пропорционалност поради увеличаването със 105 % на началния размер въз основа на продължителността на нарушението, трябва да се отхвърли.

По смекчаващите обстоятелства

161 Както произтича от съдебната практика, когато дадено нарушение е извършено от няколко предприятия, е уместно да се разгледа относителната значимост на участието в нарушението на всяко едно от тях (Решение по дело Suiker Unie и др./

Комисия, точка 83 по-горе, точка 623 и Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 80 по-горе, точка 150), за да се определи дали съществуват по отношение на тях отегчаващи или смекчаващи обстоятелства.

162 Точка 3 от Насоките предвижда промяна на основния размер на глобата в зависимост от някои смекчаващи обстоятелства.

По неотчитането на твърдяното пасивно съдействие на жалбоподателя

163 „Изключително пасивното съдействие или „следването на лидера““ от страна на дадено предприятие за извършването на нарушението съставлява, ако бъде установено, смекчаващо обстоятелство съгласно точка 3, първо тире от Насоките, като следва да се уточни, че това пасивно съдействие предполага поведението на засегнатото предприятие да е безлично, т.е. то да не взема активно участие в изработването на антиконкурентното споразумение или споразумения (Решение по дело Cheil Jedang/Комисия, точка 121 по-горе, точка 167).

164 От съдебната практика следва, че сред обстоятелствата, които са от естество да разкрият пасивната роля на дадено предприятие в рамките на картела, могат да бъдат взети предвид неговото значително по-нередовно участие в срещите в сравнение с обикновените членове на картела (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1988 г. по дело BPB de Eendracht/Комисия, Т-311/94, Recueil, стр. II-1129, точка 343), както и късното му навлизане на пазара, обект на нарушението, независимо от продължителността на участието му в картела (вж. в този смисъл Решение на Съда от 10 декември 1985 г. по дело Stichting Sigarettenindustrie и др./Комисия, 240/82—242/82, 261/82, 262/82, 268/82 и 269/82, Recueil, стр. 3831, точка 100), или също наличието на изрични изявления в този смисъл, изхождащи от представители на трети предприятия, участвали в нарушението (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело Weig/Комисия, Т-317/94, Recueil, стр. II-1235, точка 264).

165 На първо място, жалбоподателят твърди, че той никога не е присъствал на пазара на въглеродните и графитни блокове и следователно не е могъл да извърши нарушение на този пазар. Във всеки случай, дори да се предположи, че той е участвал в извършеното на пазара на полуготовите продукти нарушение, неговото съдействие за осъществяването на това нарушение можело да се определи само като пасивно, както признавала Комисията в съображение 232 от Решението.

166 Запитан в хода на съдебното заседание от Първоинстанционния съд относно точния предмет на тези доводи, развити в рамките на оплакване относно взимането предвид на смекчаващите обстоятелства, които се свеждат само до искане за съществено намаляване на глобата, жалбоподателят уточнява, че те нямат за цел оспорване на установеното от Комисията нарушение, а само признаване на пасивното съдействие.

167 Що се отнася до антиконкурентното поведение, свързано с изключването на предприятията, шлифоващи блокове, в съображение 154 от Решението Комисията пояснява, че освен че продавали готови продукти на основата на въглерод, като въглеродни четки, членовете на картела продавали също блокове от пресован въглерод, които още не били нарязани, нито обработени, за производство на четки или други продукти. Няколко шлифовчици, които не са членове на картела, купуват тези въглеродни блокове, шлифоват ги и ги преработват в готови продукти, които продават на клиентите. Независимо че са клиенти на членовете на картела, тези шлифовчици представляват за тях източник на конкуренция за готовите продукти.

168 От съображения 154—166 от Решението е видно, че политиката на картела целяла да ограничи конкуренцията, която шлифовчиците могат да осъществяват за произведените от тези блокове готови продукти, и то, като отказва да ги снабдява или като определя цените за доставяните въглеродни блокове на много високо равнище, когато ги снабдява.

169 В съображения 159 и 232 от Решението Комисията недвусмислено упреква жалбоподателя в участие в тази политика на картела. Съображение 232 от Решението има следното съдържание:

„Във всеки случай Комисията не приема твърдението на [LCL], според което [то] не е участвало в дейността на картела, изразяваща се в изключването на „шлифовчиците“, тъй като [то] е използвало всички блокове, които е произвеждало за вътрешна употреба. Както се посочва [в точка] 7.8., в действителност [LCL] е участвало в практиката на картела, състояща се или в непродаване на блокове на „шлифовчиците“, или в продаването им само на много високи цени. По-конкретно, по време на срещата на картела на 14 октомври 1993 г. на въпроса „Трябва ли да продаваме блокове и да се откажем от нашия марж или не?“ [LCL] заявило, че „се опитва да продава възможно най-малко блокове и смята, че е за предпочитане да продава само на собствените си дружества“. Дори ако [самото LCL] не е участвало в реалното бойкотиране на „шлифовчиците“, [то] очевидно се е присъединило към общата политика на картела, изразяваща се в преустановяване на снабдяването на „шлифовчиците“ или снабдяването им само на много високи цени, и като другите членове на картела [то] е извлякло полза от намаляването на конкуренцията от страна на шлифовчиците. Тези фактически обстоятелства са достатъчни, за да се установи отговорността на [LCL]“. [неофициален превод]

170 Така, противно на твърденията на жалбоподателя, се оказва, че съображение 232 от Решението изобщо не съдържа признаване на пасивното съдействие на жалбоподателя, т.е. на липса на активно участие в изготвянето на антиконкурентното споразумение относно изключването на шлифовчиците, а напротив, разкрива недвусмислено заемане на позиция в полза на преустановяването на доставката на блокове на шлифовчиците и дори препоръчване на такова решение за членовете на картела.

171 На второ място, жалбоподателят отбелязва, че Комисията признава, че той е имал само малко участие в практиките, установени в сектора на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката. Освен това според констатациите на самата Комисия жалбоподателят е престанал да участва

в срещите на техническия комитет през април 1999 г., или осем месеца преди разпадането на картела, което се смятало за голям проблем, поне от Schunk.

172 Той изтъква по същество, че не е участвал в множество срещи между Morgan, Schunk и SGL, организирани отделно от срещите на техническия комитет, по време на които били взети повечето от важните решения (по-специално определянето на цените и разпределянето на клиентите), и се основава на свидетелските показания на един от своите служители, началник международна продукция за продуктите с приложение в механиката, който подчертава в декларацията си, че освен в трите срещи, организирани в рамките на European Carbon and Graphite Association (ECGA, Европейската асоциация за въглерод и графит) (на 2 април 1998 г. в Bandol (Франция), на 12 октомври 1998 г. в Берлин (Германия) и на 8 април 1999 г. в Stratford-upon-Avon (Обединено кралство), [LCL] не е участвало в нито една друга двустранна или многостранна среща за механичните продукти.

173 Запитан в хода на съдебното заседание от Първоинстанционния съд за точния предмет на тези доводи, жалбоподателят уточнява, че свидетелските показания на неговия служител се отнасят единствено до участието на това лице и че той не оспорва участието си в срещите на техническия комитет относно продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката.

174 От Решението се установява, че функционирането на картела се е основавало главно на три вида срещи, а именно срещи на върха, срещи на техническия комитет и местни срещи, като първите две се провеждали два пъти годишно. Срещите на картела на европейско равнище често се провеждали отделно от срещите на европейското професионално сдружение в сектора, а именно първоначално Association of European Graphite Electrode Producers (AEGEP, Сдружение на европейските производители на графитни електроди), в последствие ECGA.

175 Решенията относно равнищата на цените и увеличенията се взимали по принцип един път в годината, по време на есенната среща на техническия комитет. След разискване техническият комитет договарял увеличенията на цените за следващата година. Когато членовете на картела не успявали да постигнат съгласие относно увеличение за дадена страна, решението обикновено се препращало на местната среща на картела за съответната страна. Договорените по време на срещите на техническия комитет или на местните срещи увеличения на цените след това се ратифицирали по време на срещата на върха (съображения 98 и 99 от Решението).

176 Комисията посочва, че както срещите на върха, така и тези на техническия комитет се отнасяли до продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката — наименование обединяващо в Решението (съображение 4) готовите и полуготовите продукти, като следва да се уточни, че тъй като броят на продуктите и сложността на споразуменията нараствали, срещите на техническия комитет често били разделяни в две отделни заседания, едното, посветено на продуктите с приложение в електричеството, а другото — на продуктите с приложение в механиката (съображения 75 и 76 от Решението).

177 Жалбоподателят не оспорва констатациите на Комисията относно начина на функциониране на картела. С оглед на така описаното функциониране на картела, на неоспореното участие на жалбоподателя в срещите на върха и на техническия комитет, признато още в отговора на изложението на възраженията, на обстоятелството, че представител на жалбоподателя е бил официалният докладчик за срещите на върха за механичните продукти, жалбоподателят не може реално да претендира да се ползва от смекчаващото обстоятелство, свързано с изключително пасивното съдействие на предприятието.

178 Следва освен това да се отбележи, че жалбоподателят иска да му бъде призната възможността да се ползва от посоченото смекчаващо обстоятелство, като изтъква поведението, което е възприел по отношение на някои съглашателски споразумения или неправомерни практики обхванати от нарушението, с основание квалифицирано от Комисията като комплексно и единствено.

179 Следва да се отбележи, че самият текст на точка 3, първо тире от Насоките, посветен на разглежданото смекчаващо обстоятелство, противоречи на искането на жалбоподателя. Самото буквално тълкуване на точка 3, първо тире от Насоките, която съдържа наречието „изключително“ и израза „извършване на нарушението“ в единствено число, позволява да се направи изводът, че не е достатъчно, че през някои периоди на картела или по отношение на някои споразумения на картела съответното предприятие е възприело безлично поведение (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 27 септември 2006 г. по дело Jungbunzlauer/Комисия, T-43/02, Recueil, стр. II-3435, точка 254).

180 Освен това подходът, изразяващ се в разделянето на оценката на поведението на дадено предприятие според предмета на съответните споразумения или съгласувани практики, изглежда най-малкото теоретичен, когато последните се включват в обща стратегия, която определя насоките за действие на членовете на картела на пазара и ограничава търговската им свобода, като е насочена към преследване на една и съща антиконкурентна цел и единна стопанска цел, а именно нарушаване на нормалното развитие на цените и ограничаване на конкуренцията на съответния пазар.

181 Важно е в това отношение да се подчертае, че именно установяването на съществуването на тази единна и еднаква антиконкурентна цел, споделена от съответните предприятия, обосновава възприетата от Комисията в Решението квалификация на нарушението като единствено и продължавано. Комисията взима предвид и едно конкретно обстоятелство, а именно функционирането на самия картел. Така в съображение 230 от Решението тя посочва, че „[в] настоящото производство едни и същи членове на картела [са] съгласували търговското си поведение по време на едни и същи срещи за цяла група свързани (макар и не взаимозаменяеми) продукти, които всички или почти всички те [са] произвеждали или продавали“. [неофициален превод]

182 Следва да се отбележи, че от посоченото от жалбоподателя в подкрепа на неговите искания решение по дело Cheil Jedang/Комисия, точка 121 по-горе, следва, че начинът на функциониране на картела относно лизина е бил различен от този на картела, довел до взимане на Решението. Мотивите на посоченото по-горе решение ясно показват съществуването на специфични съглашателски срещи за обемите на продажбите, различни от срещите за определянето на цените. Освен това в анализа си, довел до признаването на пасивната роля на

дружеството Cheil Jedang в картела относно обемите на продажбите, Първоинстанционният съд изрично взима предвид малките размери на това дружество. При това положение позоваването на посоченото по-горе решение се оказва напълно неотносимо с оглед на обстоятелствата по настоящия спор.

183 При тези обстоятелства, макар Комисията действително да приема, че поради относително малкия си оборот, свързан с механичните продукти, жалбоподателят е имал по-незначителна роля от Morgan, Schunk и SGL в дейностите на картела, свързани с тези продукти (съображение 192 от Решението), не може да се признае „изключително пасивно съдействие или „следване на лидера“ за извършването на нарушението“ в полза на предприятие, което като жалбоподателя не оспорва, че е участвало в едно-единствено нарушение, продължило повече от десет години, и е имало най-големия пазарен дял и което основава искането си на отчитането на относително второстепенни елементи от споменатото нарушение. Така Комисията с основание подчертава, че:

— пазарната стойност на продуктите с приложение в механиката (само 70 милиона евро според жалбоподателя през 1989 г.) е ниска в сравнение с общата стойност на съответния пазар (която възлиза на 291 милиона евро през същата година) и явно по-ниска от тази на продуктите с приложение в електричеството, поради което

— целта на картела, която се състояла в това да не се продават блокове на шлифовчици или да се продават на много високи цени, била да се укрепи главното споразумение на картела относно продуктите, произведени от тези блокове, и да го защитава срещу евентуална конкуренция, следователно споразумението относно блоковете е било акцесорно спрямо главното споразумение относно готовите продукти (съображение 230 от Решението).

184 Накрая, макар обстоятелството, че жалбоподателят е преустановил участието си в картела само няколко месеца преди другите членове на картела, да не оправдава намаляване на размера на глобата на основание смекчаващо обстоятелство,

свързано с „изключително пасивното съдействие или „следването на лидера“ за извършване на нарушението“, следва да се напомни, че то е било точно взето предвид от Комисията чрез прилагането на увеличение за продължителност, което е по-ниско с 5 % от това, приложено по отношение на другите членове на картела.

185 От изложените по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от липсата на отчитане от страна на Комисията на твърдяното пасивно съдействие на жалбоподателя, не е основателно и трябва да се отхвърли.

По липсата на отчитане на действителното неприлагане на някои неправомерни споразумения и/или практики

186 В самото начало следва да се отбележи, че Комисията подчертава факта, че в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателят не посочва като смекчаващо обстоятелство, че не е прилагал въпросните споразумения. Комисията счита, че непризнаването на смекчаващо обстоятелство, което жалбоподателят никога не е изтъквал, не може в никакъв случай да представлява мотив за отмяна на дадено решение.

187 Това становище на Комисията не може да бъде възприето.

188 Член 4 от Регламент (ЕО) № 2842/98 на Комисията от 22 декември 1998 година за изслушване на страните при определени производства по членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ L 354, стр. 18), приложим към момента на фактите по делото, предвижда единствено че страните, които желаят да изложат своите становища относно възраженията, повдигнати срещу тях, следва да го направят писмено и могат да изложат всички правни основания и обстоятелства, които могат да бъдат полезни за тяхната защита, в писменото си становище. За установяване на

фактите, на които се позовават, те могат да приложат документи, ако е необходимо, и да предложат Комисията да изслуша лицата, които могат да потвърдят тези факти. Следователно изобщо не се изисква от предприятията, адресати на изложение на възраженията, да представят в специална форма исканията си за признаване на смекчаващи обстоятелства.

189 Следва да се напомни освен това, че изложението на възраженията е подготвителен акт по отношение на решението, което представлява крайният етап на производството и в което Комисията се произнася относно отговорността на предприятията и ако е необходимо, относно санкциите, които трябва да им бъдат наложени.

190 За да определи размера на глобата, Комисията трябва да вземе предвид всички обстоятелства по случая, и по-конкретно тежестта и продължителността на нарушението, които са двата изрично посочени в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 критерия. Както беше посочено, когато дадено нарушение е извършено от няколко предприятия, Комисията трябва да разгледа относителната значимост на участието в нарушението на всяко от тях (Решение по дело Suiker Unie и др./Комисия, точка 83 по-горе, точка 623 и Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 80 по-горе, точка 150), за да установи дали по отношение на тях съществуват отегчаващи или смекчаващи обстоятелства.

191 Точки 2 и 3 от Насоките предвиждат промяна на основния размер на глобата в зависимост от някои отегчаващи и смекчаващи обстоятелства, които са характерни за всяко от съответните предприятия. По-конкретно точка 3 от Насоките установява като смекчаващи обстоятелства неизчерпателен списък от обстоятелства, които могат да доведат до намаляване на основния размер на глобата. Посочват се например пасивното съдействие на дадено предприятие, неприлагането на практика на споразуменията, преустановяването на нарушението веднага след първата намеса на Комисията, наличието на основателно съмнение на предприятието относно неправомерния характер на преследваното поведение, фактът, че нарушението е извършено поради небрежност, както и ефективното сътрудничество на предприятието в производството извън приложното поле на известието относно сътрудничеството.

192 Според постоянната съдебна практика обаче Комисията не може да се отклонява от правилата, които сама си е наложила (вж. Решение по дело Hercules Chemicals/Комисия, точка 80 по-горе, точка 53 и цитираната съдебна практика). По-специално когато Комисията приема насоки, целящи да уточнят при спазване на Договора критериите, които тя смята да прилага при упражняване на правото си на преценка, от това следва самоограничаване на това право, тъй като тя трябва да се съобразява с насочващите правила, които сама си е наложила (Решение на Първоинстанционния съд от 12 декември 1996 г. по дело AIUFFASS и AKT/Комисия, T-380/94, Recueil, стр. II-2169, точка 57, Решение на Първоинстанционния съд от 9 юли 2003 г. по делоVlaams Gewest/Комисия, T-214/95, Recueil, стр. II-717, точка 89 и Решение на Първоинстанционния съд по дело ADM I, точка 83 по-горе, точка 267).

193 За изчисляване на размера на глобите Комисията прилага в Решението изложения в Насоките метод и разглежда относителната значимост на участието в нарушението на всяко от съответните предприятия. Съображение 272 от Решението е съвършено ясно в това отношение, тъй като там се уточнява, че „Комисията ще определи […] за всяко предприятие дали съществуват отегчаващи и/или смекчаващи обстоятелства“ и че „основният размер на глобата следователно ще бъде увеличен или намален“. [неофициален превод] В съображение 316 от Решението Комисията посочва, че „по настоящата преписка е прието, че липсват отегчаващи или смекчаващи обстоятелства“ [неофициален превод], което означава, че въз основа на резултатите от разследването си и на отговора на жалбоподателя на изложението на възраженията тя счита, че жалбоподателят не може да се ползва от нито едно смекчаващо обстоятелство, като по-специално неприлагането в действителност на договорите или практиките, които водят до извършване на нарушението, посочено в точка 3, второ тире от Насоките, въз основа на които Комисията изчислява размера на глобата.

194 Следователно е допустимо жалбоподателят да оспорва пред Първоинстанционния съд посочения в съображение 316 от Решението извод на Комисията и да претендира да се ползва от смекчаващо обстоятелство и от съответно намаляване на размера на глобата, като се има предвид, че Първоинстанционният съд се произнася по силата на член 17 от Регламент № 17, при пълна юрисдикция да правораздава по смисъла на член 229 ЕО, по жалбите подадени срещу решения, с които Комисията определя дадена глоба и следователно може да отмени, намали или увеличи наложената глоба.

195 Трябва освен това да се отбележи, че в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателят ясно посочва факта, че той не е продавал графитни блокове и плочи на трети лица и че е имал незначителна роля в картела относно продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в механиката. В точка 78 от този отговор жалбоподателят дори уточнява, че е предоставил декларацията на един от своите ръководни кадри (посочена отново в писмената репликата), от която е видно, че той не прилагал ценовата таблица относно продуктите с приложение в механиката, определяна всяка година по време на срещите на техническия комитет, и че редовно е бил упрекван от другите оператори за неспазване на споразуменията. Независимо че в точка 78 от отговора си жалбоподателят не иска изрично да се ползва от смекчаващо обстоятелство, следва да се отбележи, че въпросът за неприлагането на практика на разглежданите споразумения по смисъла на точка 3, второ тире е ясно поставен от жалбоподателя.

196 Ето защо следва да се провери дали Комисията е имала основание да приеме, че жалбоподателят не е могъл да се ползва от смекчаващо обстоятелство поради неприлагането на практика на споразуменията по силата на точка 3, второ тире от Насоките. Важно е да се провери в това отношение дали изтъкнатите от жалбоподателя обстоятелства са от естество да установят, че през периода, в който се е присъединил към противоправните споразумения, той действително се е отклонил от тяхното прилагане, като е възприел конкурентно поведение на пазара, или поне че ясно и съществено е нарушил задълженията, насочени към прилагането на този картел, до степен да затрудни самото му функциониране (Решение на Първоинстанционния съд от 15 март 2006 г. по дело Daiichi Pharmaceutical/Комисия, Т-26/02, Recueil, стр. II-713, точка 113).

197 Жалбоподателят основава исканията си на четири конкретни обстоятелства, които разкриват, че той не твърди, че се е отклонил от каквото и да е прилагане на практика на неправомерните споразумения, а че се позовава само на частично прилагане на същите.

198 На първо място, жалбоподателят се позовава на неспазване на цените, уговорени за продуктите, предназначени за приложение в механиката, и посочва в това

отношение наличието на оплаквания от неговите конкуренти. Той се позовава на писмо, изпратено на жалбоподателя от Schunk на 18 септември 1989 г., и на декларация от 18 септември 2002 г. на един от неговите служители, г-н G.

199 В Решението (съображения 307 и 308) Комисията посочва, че що се отнася до жалбоподателя, изглежда няма никакво сериозно оплакване от другите страни в картела за това, че е прилагал много ниски цени, и то до първото полугодие на 1999 г. — период, през който той се приготвял да напусне картела. Тя добавя, че спорадичните измами са честа практика в картелите от момента, в който предприятията смятат, че могат безнаказано да прибягват до тях и че такива измами не могат да се разглеждат като доказателство, че сключените в рамките на картела споразумения не се прилагат.

200 Съображение 106 от Решението споменава посоченото по-горе писмо, с което Schunk се оплаква, че жалбоподателят продавал въглеродни пръстени на даден френски клиент на цени, по-ниски с 15—20 % от нормалното френско равнище, и кани жалбоподателя на среща, за да разгледат този въпрос и да му обясни по какъв метод са определени тези цени.

201 Следва да се отбележи, че този документ посочва единственото оплакване само на един член на картела, единствено относно пускането на пазара на продукти с приложение в механиката, и по-точно на един конкретен продукт, при положение че съществува много голямо разнообразие от такива продукти (съображение 9 от Решението), предназначен за „даден френски клиент“.

202 В декларацията си от 18 септември 2002 г. г-н G. посочва, че е участвал в три срещи — на 2 април 1998 г. в Bandol, на 12 октомври 1998 г. в Берлин и на 8 април 1999 г. в Stratford-upon Avon. Той уточнява следното:

„По време на трите срещи[, на които] съм присъствал, [LCL] беше упреквано от другите конкуренти, че не спазва споразуменията. Ние отговаряхме, че сме незначителен участник на европейския пазар.“

203 Жалбоподателят твърди, че в тази декларация г-н G. дава и пример за оплакване, произхождащо от г-н T. (Morganite Industries Inc., американско дъщерно дружество на Morgan), който „упреква [LCL], че е прилагало много ниски цени (извън ценовата таблица)“. Това твърдение не се съдържа в декларацията на г-н G., представена в хода на устните състезания от жалбоподателя като приложение към жалбата.

204 Видно е, че разглежданите свидетелски показания се отасят само до три съглашателски срещи, проведени в периода от 2 април 1998 г. до 8 април 1999 г., или в продължителност на една година, докато общата продължителност на нарушението е десет години и осем месеца и срещите на върха и на техническия комитет са се провеждали, всяка от тях, два пъти годишно, без да се броят местните срещи.

205 Освен това с оглед на наличието на отношения на подчинение между автора на разглежданата декларация, съставена след изпращането от Комисията на посоченото в член 11 от Регламент № 17 искане за информация, и жалбоподателя, който е представил свидетелските показания като приложение към жалбата си, последните могат да бъдат приети само ако се подкрепят от съдържащи се в преписката обективни писмени доказателства.

206 Жалбоподателят поддържа, че декларацията на г-н G. се подкрепя от изпратеното на 18 септември 1989 г. от Schunk на жалбоподателя писмо. Както обаче с основание Комисията изтъква, тази декларация относно провеждането на състоялите се между 2 април 1998 г. и 8 април 1999 г. срещи, не може да бъде подкрепена от оплакване, което се отнася до събития от 1989 г., тоест настъпили десет години по-рано.

207 Жалбоподателят се позовава и на декларация на другите членове на картела, възпроизведена в отчет за среща на ECGA от 19 април 1996 г. по следния начин:

„Deutsche Carbone [германско дъщерно дружество на LCL] започна дейността си в сектора на механичните продукти без никакво съобразяване със съществуващото равнище на цените. Беше поискано от P. [LCL] да наблюдава дейността му и да се увери, че установеното равнище на цените се спазва.“

208 Следователно този документ се отнася до началото на дейността на дъщерно дружество на жалбоподателя и по никакъв начин не предопределя поведението, което жалбоподателят в действителност е могъл да възприеме след тази среща. Впрочем жалбоподателят не представя никакъв документ, който реално да разкрива независимо и конкурентно поведение на германското му дъщерно дружество след въпросния отчет и трайно недоволство на другите членове на картела в тази връзка.

209 В крайна сметка декларацията на г-н G. не се потвърждава и от декларацията на друг служител на жалбоподателя, а именно г-н N. Последният уточнява, че е участвал в организираните в рамките на ECGA в периода от 1997 г. до април 1999 г. срещи на техническия комитет относно продуктите с приложение в електричеството и механиката. Г-н N. обаче не посочва никакво оплакване на член на картела по повод поведението на жалбоподателя, при положение че декларацията му се отнася също за посочения в декларацията на г-н G. период от 2 април 1998 г. до 8 април 1999 г.

210 На второ място, жалбоподателят поддържа, че той не приложил напълно на френска територия, за която по принцип отговарял, общата политика на картела в областта на продуктите, предназначени за приложение в електричеството. Жалбоподателят се основава на съображение 127 от Решението, според което „[а]ко цените от тарифата OEM, в сила в Нидерландия, представляват равнище

100 от индекса, реалната тарифа във Франция, където равнището на цените е най-неизгодно за картела, е само 61, а реално плащаните цени — 40“. [неофициален превод]

211 Следва обаче да се отбележи, че това твърдение на жалбоподателя произтича от частично и непълно тълкуване на Решението.

212 Важно е да се подчертае, че търсенето на продуктите на основата на въглерод и графит с приложение в електричеството и в механиката се разпределя между относително малко на брой големи клиенти и много повече на брой малки клиенти. Най-големите клиенти за приложенията в електричеството са производителите на оборудване за автомобили и производителите на потребителски стоки, които образуват така наречения „OEM“ сектор. Тези клиенти, които са много малко на брой и които са преди всичко големи предприятия, купуват в много големи количества ограничен брой видове продукти на основата на въглерод и графит и следователно имат значителна сила при преговорите (съображения 39, 40 и 124 от Решението).

213 Картелът се опитва да избегне риска тези големи клиенти да могат да извлекат полза от разликите в цените между различните държави. Първата стратегия се изразявала в опит да се хармонизират цените на европейско равнище и се основавала на предложение на жалбоподателя, озаглавено „Проект за единна европейска тарифа за четките, предназначени за производителите на индустриални електрически машини“. Както е видно от специална среща на техническия комитет по цените OEM, проведена на 22 февруари 1994 г., тази стратегия на хармонизираните цени на европейско равнище за клиентите от сектора OEM се оказала трудна за прилагане на практика (съображения 126 и 127 от Решението).

214 Точно тази среща, описана в съображение 127 от Решението, дава указания относно устойчивостта на значителните различия между цените в ценовата таблица и още повече между реално прилаганите в сектора OEM в различните

държави цени с примера на положението във Франция. Следователно ставало въпрос за твърде разпространени различия, съществуващи в други държави освен Франция, които не са породени от волята на жалбоподателя да се отклони реално от прилагането на съглашателските споразумения. Напротив, жалбоподателят дори е в основата на антиконкурентна стратегия на хармонизираните цени на европейско равнище за клиентите от сектора OEM. Комисията отбелязва освен това, че след срещата на 22 февруари 1994 г. членовете на картела са се договорили да „затегнат различията".

215 Важно е да се подчертае, че жалбоподателят съвсем не оспорва направените в съображение 127 от Решението констатации на Комисията, а само представя на Първоинстанционния съд тяхно субективно тълкуване, което е в негова полза.

216 На трето място, жалбоподателят твърди, че в съображение 232 от Решението Комисията допуска, че „самият той не е участвал в реалния бойкот на „шлифовчиците"."

217 Пълният прочит на посоченото съображение разкрива, че твърдението на жалбоподателя е отново основавано на изопачаване на такста на Решението.

218 Съображение 232 от Решението има следното съдържание:

„Във всеки случай Комисията не възприема твърдението на [LCL], че [то] не е участвало в дейността на картела, изразяваща се в изключването на „шлифовчиците", тъй като [то] е използвало всички блокове, които е произвеждало за вътрешна употреба. Както се посочва [в точка] 7.8., в действителност [LCL] е участвало в практиката на картела, състояща се или в непродаване на блокове на „шлифовчиците", или в продаването им само на много високи цени. По-конкретно по време на срещата на картела на 14 октомври 1993 г. на въпроса

„Трябва ли да продаваме блокове и да се откажем от нашия марж или не?“ [LCL] заявило, че „се опитва да продава възможно най-малко блокове и смята, че е за предпочитане да продава само на собствените си дружества“. Дори ако самото Carbone Lorraine не е участвало в реалното бойкотиране на „шлифовчиците“, [то] очевидно се е присъединило към общата политика на картела, изразяваща се в преустановяване на снабдяването на „шлифовчиците“ или снабдяването им само на много високи цени, и като другите членове на картела, е извлякло полза от намаляването на конкуренцията от страна на шлифовчиците. Тези фактически обстоятелства са достатъчни, за да се установи отговорността на [LCL].“ [неофициален превод]

219 Видно е, че жалбоподателят е пропуснал първите две думи от изречението, което цитира и които разкриват, че последващият анализ на Комисията се основава на хипотеза. Тъй като доводите на жалбоподателя се основават единствено на неправилен прочит на съображение 232 от Решението, те могат само да бъдат отхвърлени.

220 На четвърто място, жалбоподателят твърди, че записките водени от Morgan по време на среща на техническия комитет на 4 октомври 1999 г., показват, че той напълно е престанал да бъде солидарен с картела, поне през последната му година.

221 Съдържанието на тази записка е възпроизведено в съображение 186 от Решението, като следва да се отбележи, че жалбоподателят я представя непълно по следния начин:

„G. [Schunk] препоръча да бъде изключено P. [жалбоподателят], тъй като не е възможен никакъв контакт. Все пак контрол на конкуренцията е възможен от другите три страни. G. заяви освен това, че P. прилага цени, изключващи всякаква

конкуренция. S. [Morgan], B. [SGL] и H. [национално дъщерно дружество на Morgan] все още не са установили, че P. действително подбива цените. G. има намерение да атакува като им изпрати ясно послание."

222 Следва да се отбележи, че този документ няма никаква доказателствена сила. Твърдението на Schunk, според което жалбоподателят вече не спазвал споразуменията относно цените, не се потвърждава от другите присъствали на срещата членове на картела. Освен това въпросният документ не съдържа никакво уточнение на времето, освен датата на срещата, или 4 октомври 1999 г., която е по-късна от възприетата от Комисията дата за края на периода на нарушението по отношение на жалбоподателя, а именно юни 1999 г.

223 Дори преценени в тяхната цялост, посочените от жалбоподателя във връзка с настоящото оплакване обстоятелства не позволяват да се направи изводът, че през периода, в който се е присъединил към противоправните споразумения, той действително се е отклонил от тяхното прилагане, като е възприел конкурентно поведение на пазара, или поне че ясно и съществено е нарушил задълженията насочени към прилагането на този картел, до степен да затрудни самото му функциониране.

224 От изложените по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от невземането предвид от Комисията на смекчаващото обстоятелство, свързано с неприлагането на практика на противоправните споразумения, не е основателно и трябва да се отхвърли.

По невземането предвид на преустановяването на нарушението преди началото на разследването

225 Жалбоподателят изтъква, че е преустановил инкриминираните практики не по-късно от юни 1999 г., или повече от три години преди първата намеса на Комисията, и че оттогава е въвел програма за съответствие с правилата на конкуренцията, редовно прилагана в рамките на групата от повече от четири години.

226 Първо, следва да се напомни, че в точка 3 Насоките предвиждат намаляване на основния размер поради конкретни смекчаващи обстоятелства, по-специално като преустановяване на нарушенията веднага след първата намеса на Комисията. Според жалбоподателя това смекчаващо обстоятелство трябвало a fortiori да се прилага, когато преустановяването на противоправното поведение, както в случая, настъпи преди тази намеса.

227 Тези разсъждения не могат да бъдат възприети от Първоинстанционния съд. Всъщност по смисъла на този текст логично може да става въпрос за смекчаващо вината обстоятелство само ако съответните предприятия са били подтикнати да преустановят антиконкурентното си поведение от тази намеса. Целта на тази разпоредба е да насърчи предприятията да преустановят антиконкурентното си поведение незабавно, когато Комисията започне разследване в тази връзка, така че намаляването на размера на глобата на това основание не би могло да се прилага, в случай че нарушението е било преустановено още преди първата намеса на Комисията. Всъщност прилагането на намаляване при такива обстоятелства би се припокривало с отчитането на продължителността на нарушенията при изчисляване на размера на глобите. (Решение на Първоинстанционния съд от 15 юни 2005 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-71/03, T-74/03, T-87/03 и T-91/03, непубликувано в Recueil, наричано по-нататък „Решение по дело Tokai II“, точка 291; вж. също в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд по дело Tokai I, точка 146 по-горе, точка 341).

228 Следва освен това да се напомни, че намаляването на глоба поради преустановяване на нарушение веднага след първата намеса на Комисията не може да бъде автоматично, а зависи от преценката на Комисията за обстоятелствата в конкретния случай в рамките на нейното право на преценка. В това отношение прилагането на тази разпоредба от Насоките в полза на дадено предприятие ще бъде особено подходящо в ситуация, при която антиконкурентният характер на разглежданото поведение не е очевиден. Обратно, неговото прилагане по принцип ще бъде по-неподходящо в ситуация, при която поведението е ясно антиконкурентно, ако се приеме, че това е установено (Решение на Първоинстанционния съд от 8 юли 2004 г. по дело Mannesmannröhren-Werke/Комисия, T-44/00, Recueil, стр. II-2223, точка 281, потвърдено в производство по обжалване с Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело Salzgitter Mannesmann/Комисия, C-411/04 P, Сборник, стр. I-959, и Решение по дело Tokai II, точка 227 по-горе, точки 292 и 294).

229 В случая не би могло да се счита, че жалбоподателят е могъл да има основателно съмнение относно антиконкурентния характер на поведението си, тъй като става въпрос за хоризонтален ценови картел, явно нарушение на член 81 ЕО, чиито членове са се опитвали чрез многобройни предпазни мерки да запазят тайния му характер в продължение на повече от десет години.

230 Накрая, следва да се отбележи, че в случая, както и по делото, довело до Решение по дело Tokai I, точка 146 по-горе (точка 341), жалбоподателят е преустановил разглежданите антиконкурентни практики след намесата на американските органи по конкуренция, а не на Комисията, което именно Комисията подчертава в съображение 311 от Решението, въз основа на изявленията на самия жалбоподател. Следователно обикновено буквално тълкуване на точка 3, трето тире от Насоките позволява да се отхвърли искането на жалбоподателя.

231 На второ място, що се отнася до въвеждането на програма за съответствие с правилата на конкуренцията, вече беше посочено, че ако несъмнено е важно дадено предприятие да вземе мерки, за да предотврати извършването в бъдеще на нови нарушения на общностното право в областта на конкуренцията от членове на неговия персонал, вземането на такива мерки по никакъв начин не променя реалността на установеното нарушение. Следователно Комисията не е длъжна да приеме такова обстоятелство като смекчаващо обстоятелство (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 373), още повече когато съответното нарушение представлява, както в случая, явно нарушение на член 81

ЕО. Изтъкнатото от жалбоподателя обстоятелство, че тази програма е въведена преди намесата на Комисията, е без значение, тъй като посочените мерки са били приети след намесата на американските органи по конкуренция.

232 От изложените по-горе съображения следва, че оплакването, изведено от неотчитането от Комисията на смекчаващото обстоятелство, свързано с преустановяването на нарушението преди началото на разследването и с въвеждането на програма за съответствие с правилата на конкуренията, е необосновано и следователно трябва да бъде отхвърлено.

По неотчитането на ефективното сътрудничество на жалбоподателя в производството извън приложното поле на известието относно сътрудничеството

233 Сред посочените в точка 3 от Насоките смекчаващи обстоятелства, в шесто тире е посочено „ефективно сътрудничество между предприятията [да се чете: „на предприятието“] в процедурите извън обсега на известието [относно сътрудничеството]“.

234 В Решението се уточнява, че жалбоподателят изтъква в подкрепа на искането си за признаване на разглежданото смекчаващо обстоятелство факта, че той е предоставил на Комисията някои сведения относно ролята на Gerken и дейностите на картела в периода преди октомври 1988 г. (съображение 314 от Решението).

235 Комисията отхвърля искането на жалбоподателя, като посочва, че не е започнала производство срещу Gerken, не е включила в приложното поле на настоящото производство периода преди октомври 1988 г. и сведенията, които не ѝ помагат „нито да установи съществуването на нарушение, нито да определи размера на

глобите, които да бъдат наложени на предприятията (ако все пак този вид сътрудничество може да се вземе предвид), не могат да бъдат окачествени като ефективно сътрудничество извън приложното поле на на известието [относно сътрудничеството]“ [неофициален превод] (съображение 315 от Решението).

236 В писменото си становище жалбоподателят поддържа, че сведенията, които е предоставил в хода на административното производство, не само явно са улеснили работата на Комисията, но също и са позволили на последната, от една страна, да не освободи от глоба Morgan въз основа на известието относно сътрудничеството, а от друга страна, да установи участието на Gerken в дейностите на картела, като обстоятелството, че Комисията не е използвала тези сведения за посочената цел, било без значение.

237 Независимо че използваната формулировка съдържа две различни съждения, твърдението на жалбоподателя, че е предоставил сведения в хода на административното производство, които явно са улеснили работата на Комисията, не се подкрепя от нито един пример, с изключение на сведенията относно поведението на Morgan и на Gerken. Така става ясно, че искането за признаване на смекчаващо обстоятелство, свързано с ефективно сътрудничество на жалбоподателя извън приложното поле на известието относно сътрудничеството, се основава единствено на посочените сведения.

238 На този етап следва да се напомни, че намаляването на размера на глобата въз основа на сътрудничество в хода на административното производство е оправдано единствено ако поведението на разглежданото предприятие е позволило на Комисията с по-малко трудности да установи съществуването на нарушение и в зависимост от случая да го прекрати (Решение от 16 ноември 2000 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 113 по-горе, точка 36; вж. Решение по дело BPB de Eendracht/Комисия, точка 164 по-горе, точка 325 и цитираната съдебна практика).

239 Освен това при тълкуване на посочената по-горе съдебна практика, в съответствие с нейния дух Първоинстанционният съд приема, че предоставянето на сведения, дали възможност на Комисията да определи по-точно степента на сътрудничество в хода на производството на едно от участващите в даден картел предприятия с оглед на определянето на размера на неговата глоба, които следователно са улеснили Комисията по време на разследването ѝ, представлява „ефективно сътрудничество извън обсега на [известието относно сътрудничеството]“ по смисъла на точка 3, шесто тире от Насоките (Решение по дело ADM I, точка 83 по-горе, точки 305 и 306).

240 В настоящия случай е достатъчно да се отбележи, че както ясно личи от Решението (съображения 265—266 и 319—321, член 1 от Решението), Комисията не е приела нито едно от предоставените от жалбоподателя сведения във връзка с поведението на Gerken и на Morgan нито за да установи и санкционира нарушение на общностното право в областта на конкуренцията, нито за да оцени по-точно степента на сътрудничество на предприятието с оглед на определянето на размера на неговата глоба. Следователно Комисията не е длъжна да възнагради посоченото в този контекст от жалбоподателя сътрудничество с намаляване на глобата, тъй като той в действителност не е улеснил установяването на съществуването на нарушение и прекратяването му или определянето на размера на глобите (вж. в този смисъл Решение по дело Tokai II, точка 227 по-горе, точка 368, потвърдено в производство по обжалване с Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 68 по-горе, точка 87).

241 Напротив, Решение по дело ADM I, точка 83 по-горе, на което жалбоподателят се позовава, за да обоснове искането си, потвърждава обосноваността на становището на Комисията.

242 Така Първоинстанционният съд е решил да предостави допълнително намаляване с 10 % за жалбоподателя въз основа на ефективно сътрудничество на предприятието в производството извън приложното поле на известието относно сътрудничеството, след като установява, че посочената страна действително е уведомила Комисията за унищожаването на документи от друго участващо в картела предприятие и това обстоятелство е било констатирано в едно от съображенията от решението на Комисията и използвано от нея, за да направи извода, че сътрудничеството на посоченото по-горе предприятие не е било пълно

по смисъла на точка Б от известието относно сътрудничеството и следователно не оправдавало намаляване на глобата на това основание (Решение по дело ADM I, точка 83 по-горе, точки 304—312).

243 От друга страна, Първоинстанционният съд установява, че сведенията, предоставени от жалбоподателя по това дело относно предполагаемото по-ранно съществуване на съгласуваност между производители на лизин през седемдесетте и осемдесетте години, не са позволили на Комисията да установи наличието на някакво нарушение, „след като“ решението на институцията се отнася до картела само доколкото той е възникнал между посочените производители през юли 1990 г. (Решение по дело ADM I, точка 83 по-горе, точка 301).

244 От съображения за изчерпателност следва да се отбележи, че предоставените от жалбоподателя сведения във всеки случай са нерелевантни.

245 Що се отнася до положението на Gerken, жалбоподателят твърди, че е предоставил сведения, които дали възможност на Комисията да установи участието на това предприятие в разглеждания картел.

246 В Решението Комисията отговаря на възраженията на Hoffmann и на жалбоподателя относно неизпращането на Gerken на изложение на възраженията. Съображение 266 от Решението има следното съдържание:

„Според Комисията ролята на Gerken се различава съществено от тази на Hoffmann в периода, за който Hoffmann следва да отговаря. По-конкретно, доколкото Комисията е запозната, Gerken никога не е участвало в някоя от срещите на картела на европейско равнище, независимо дали под формата на срещи на техническия комитет или на срещи на върха. Следователно не може да

се счита, че Gerken е било член на картела като Hoffmann. Възможно е Gerken, както и някои други относително малки предприятия, да е участвало в една или друга от местните срещи, организирани от картела. Доказателствата за такова участие, с които Комисията разполага обаче, са много ограничени и спорадични, за разлика от многобройните доказателства, които Комисията притежава относно непрекъснатото участие на Hoffmann през периода, за който следва да носи отговорност. Следва накрая да се отбележи, че в качеството на „шлифовчик“ Gerken е зависело от непрекъснатата доставка на блокове на разумни цени. Единственият период, през който Gerken изглежда е било по-склонно да следва картела по отношение на фактурираните на клиентите цени, е именно периодът, който следва придобиването от SGL на свързаната със специалните графити дейност на американското предприятие, доставящо блокове на Gerken. Няколко години по-късно обаче Gerken изглежда се е възстановило, като представлявало един от редките оставащи конкуренти на картела в рамките на ЕИП. Според водените от Morgan по време на срещата на техническия комитет на 11 декември 1997 г. записки, Gerken посещавало всички големи крайни потребители в Нидерландия и в Белгия и предлагало цени, по-ниски с 20—25 %: „Общото впечатление е, че „G“ (Gerken) понастоящем представлява още по-голяма заплаха, отколкото преди две години. Абсолютно никакъв контрол.““[неофициален превод]

247 Като предоставени на Комисията сведения, които трябва да докажат участието на Gerken в картела, жалбоподателят се задоволява да представи декларацията на един от служителите си с дата 18 февруари 2003 г., описваща разисквания между жалбоподателя и Gerken за периода от 1997 г. до 1999 г. относно съответните равнища на цените във връзка с обществени поръчки, по-специално за използвани в железниците четки за промяна на посоката на тока, както и за четки за електромотори, използвани в градските мрежи. Тази декларация се допълва от изготвени от жалбоподателя обобщаващи таблици относно обществените поръчки, организирани от френски предприятия за обществен транспорт, с посочване именно на поръчките, спечелени от обвинените предприятия, или на оборота по видове продукти, реализиран от всеки от конкурентите.

248 Трябва да се отбележи, че тази единствена декларация, допълнена от таблиците с данни, някои от които са неотносими, не е в състояние да даде възможност на Комисията да установи наличието на нарушение от страна на Gerken, в смисъл на участие в разглеждания картел. Предоставените от жалбоподателя сведения

могат най-много да представляват показател за участието на Gerken в някои аспекти на нарушението, отнасящи се изключително за Франция и за някои специфични продукти, като следва да се отбележи, че през същата 1997 г. Gerken е имало агресивно търговско поведение в Нидерландия и в Белгия (съображение 266 от Решението). Те не доказват, че Gerken е участвало в описаното в Решението единствено и продължавано нарушение, обхващащо ЕИП и широка гама от продукти на основата на въглерод и графит, предназначени за приложение в електричеството и в механиката, както и въглеродните и графитните блокове, от които се произвеждат тези продукти (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело Sigma Tecnologie/Комисия, T-28/99, Recueil, стр. II-1845, точки 40—52).

249 Освен това доводите на жалбоподателя, съдържащи се в представената в хода на настоящото производство писмена защита, относно твърдяното участие на Gerken в местни срещи на картела и относно твърдяното противоречие в практиката на Комисията при взимане на решения с оглед начина, по който то е третирано в Решението, в сравнение с този, по който е третирано Gerken, са без значение при преценката на релевантността на сведенията, които са предоставени на Комисията и за които се твърди, че доказват участието на Gerken в картела.

250 Що се отнася до Morgan, жалбоподателят твърди, че трите сведения, които е съобщил в хода на административното производство, показват, че Morgan не е изпълнило нито едно от предвидените в точка Б от известието относно сътрудничеството условия, за да може да бъде освободено от глоба, в смисъл че това предприятие не е предало на Комисията всички необходими сведения относно участието си в неправомерните практики и дори е предоставило неточни сведения относно датата на преустановяване на участието си в посочените практики.

251 На първо място, жалбоподателят се позовава на обстоятелството, че в отговора си на изложението на възраженията (точка 145), той е посочил на Комисията, че през март 2003 г. се е свързал с антимонополния отдел на американското

министерство на правосъдието, за да го запознае с действията на дъщерно дружество на Morgan, които му изглеждали явно неправомерни от гледна точка на правилата на конкуренцията.

252 На второ място, жалбоподателят посочва факта, че в отговора си на изложението на възраженията (точка 137) е посочил на Комисията, че Morgan е пропуснало да я уведоми, че от април 1999 г. и с посредничеството на американското си дъщерно дружество Morganite Industries то вече е било обект на процедура за незаконен ценови картел за продуктите на основата на графит в Съединените щати.

253 Що се отнася до първите две сведения, от отговора на изложението на възраженията е видно, че те по никакъв начин не се отнасят до картела, предмет на Решението, тъй като на първо място, са свързани с Южна Корея, а на второ място, с американския пазар. Противно на твърденията на жалбоподателя, задълженията на предприятието, което иска освобождаване от глоба, логично се ограничават до сведенията относно антиконкурентните практики, предмет на разследването. Картелът, който е обект на разследването на Комисията и на Решението, не се отнася до Южна Корея или до Съединените щати, а до европейската територия и до тази на ЕИП.

254 На трето място, жалбоподателят изтъква, че той е изпратил на Комисията копие от обвинителните актове с дата 24 септември 2003 г. срещу четирима бивши ръководители на Morgan от голям федерален съд на Съединените щати за подкупване на свидетели и за унищожаване или укриване на документи в периода между април 1999 г. и август 2001 г. От тези актове било видно, че през посочения период Morgan унищожило и укрило от американските и от общностните органи по конкуренция множество документи, свързани със споразуменията за определяне на цените, и то именно за да може да продължи прилагането на тези споразумения до август 2001 г., макар да е заявило, че през декември 1999 г. е преустановило всякакво участие в неправомерните практики.

255 Жалбоподателят основава твърденията си по-специално върху пасаж със следното съдържание:

„В периода между април 1999 г. и юни 1999 г. работната група, съставена от СС-2, посещава съоръженията на Morgan в Европа и изтегля и скрива или унищожава всички намиращи се в досиетата на Morgan документи и регистри, които съдържат доказателства за споразумението относно определянето на цените […]. Членовете на работната група, между които СС-3, предават на СС-4 събраните документи, споменаващи споразумението относно определянето на цените, за да може СС-4 да укрие тези документи от американските и европейските органи, но също и за да могат тези документи да бъдат съхранени на тайно място и Morgan да продължи да прилага споразумението относно определянето на цените […]. По указание на СС-1, през август 2001 г. служителите унищожават документите, отнасящи се до разследването на голямото жури“.

256 Що се отнася до третото сведение, важно е да се подчертае, че в Решението (съображение 67) Комисията уточнява, че на 4 ноември 2002 г. американското министерство на правосъдието е съобщило, че дъщерното дружество на Morgan в Съединените щати се е съгласило да се признае за виновно по обвиненията в участие в международен картел, насочен към определяне на цените на различни видове продукти на основата на въглерод с приложение в електричеството, продавани в Съединените щати и в други държави, и че дружеството майка в Обединеното кралство, Morgan, се е съгласило да се признае за виновно по обвиненията в опит за възпрепятстване на разследването. Решението посочва изрично обвинителните актове на голям федерален съд от 24 септември 2003 г. срещу четиримата бивши ръководители на Morgan за подкупване на свидетели и унищожаване или укриване на доказателства в периода между април 1999 г. и август 2001 г.

257 Освен това е безспорно, че Комисията е получила писмо от Morgan с дата 30 октомври 2001 г., което допълва вече предоставените сведения във връзка с искането за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, направено на 18 септември 2001 г., в което ясно се посочва, че „[е] очевидно, че няколко служители са извадили и/или унищожили относимата документация“.

258 По този начин се установява, че още през 2001 г. Комисията е била уведомена от самото Morgan за извършено укриване и унищожаване от персонала на това предприятие на документи, свързани с разкрития картел. Предаването на обвинителните актове от жалбоподателя през септември 2003 г. само потвърждава действителността на вече известните действия и волята на Morgan да се опита, на първо време, да прикрие своята отговорност, като същевременно внася уточнения относно конкретните прояви на тази воля.

259 При тези обстоятелства фактът, че в писмото от 30 октомври 2001 г. Morgan посочва също, че ще предаде на Комисията всички допълнително получени сведения и че близо две години по-късно, и след предоставянето на Комисията на съдържащо най-малко 4789 страници досие относно разглеждания картел, то не е предало обвинителните актове от 24 септември 2003 г., е без значение.

260 В това отношение следва да се отбележи, че жалбоподателят прави разширително тълкуване на съдържанието на въпросните документи. Той твърди, че от тях е видно, че Morgan е продължило да участва в неправомерните практики както в Съединените щати, така и в Европа поне до август 2001 г., а не до декември 1999 г., както то е посочило на Комисията, което би могло да обясни непредаването на тези документи от страна на Morgan.

261 Възпроизведеният по-горе в точка 255 текст споменава за укриването на доказателства, „за да може Morgan да продължи да прилага споразумението относно определянето на цените“. Дори да се предположи, че това споразумение не се отнася само до американския пазар, а засяга също европейската територия, нито от този текст, който посочва само една цел, която трябва да бъде постигната, нито общо от обвинителните актове следва, че това споразумение действително е продължило да бъде прилагано от Morgan и от други оператори на европейския пазар след декември 1999 г., дата на преустановяване на неправомерните практики, установени в Решението, и до август 2001 г. С оглед на обстоятелството, че жалбоподателят не оспорва, че другите членове на картела са преустановили участието си не по-късно от декември 1999 г., трудно може да се приеме, че картел е могъл да съществува след декември 1999 г.

262 Фактът, че в крайна сметка Комисията приема, че Morgan трябва да се ползва от освобождаване от глоба, доколкото именно то е предоставило решаващи доказателства, преустановило е участието си в картела не по-късно от момента, в който е съобщило за него, предоставило е всички необходими сведения, както и всички документи и доказателства относно картела, с които е разполагало „в момента, в който е подало молбата си“, и постоянно и напълно е сътрудничило по време на цялото разследване, се обхваща от преценка, върху която Първоинстанционният съд не може да осъществи контрол в рамките на настоящото производство.

263 С оглед на изложеното по-горе оплакването, изведено от неотчитането от страна на Комисията на смекчаващото обстоятелство, свързано с ефективното сътрудничество на жалбоподателя в производството извън приложното поле на известието относно сътрудничеството, е неоснователно и трябва да се отхвърли.

264 От всички изложени по-горе съображения следва, че жалбоподателят не е установил, че Комисията е допуснала грешки в преценката на смекчаващите обстоятелства, и че искането на жалбоподателя за намаляване на размера на глобата въз основа на тези смекчаващи обстоятелства следва да се отхвърли.

По сътрудничеството на жалбоподателя по време на административното производство

По претенцията за максималното намаление от 50 %

265 В своето известие относно сътрудничеството Комисията е определила условията, при които предприятията, които ѝ оказват съдействие в хода на разследването на

картел, могат да бъдат освободени от глобата, която би трябвало в противен случай да заплатят, или да се ползват от намаление на размера ѝ (вж. точка А, параграф 3 от известието относно сътрудничеството).

266 Точка Г от известието относно сътрудничеството гласи:

„1. Когато дадено предприятие сътрудничи, без да са налице всички изложени в [точки] Б и В условия, то се ползва с намаление от 10 % до 50 % от размера на глобата, която би му била наложена при липса на сътрудничество.

2. Такава хипотеза може да е налице, когато:

— преди изпращането на изложение на възраженията предприятието предоставя на Комисията информация, документи или други доказателства, които могат да допринесат за потвърждаване на наличието на извършено нарушение,

— след получаването на изложение на възраженията предприятието уведомява Комисията, че не оспорва съществуването на фактите, върху които тя основава обвиненията си.“ [неофициален превод]

267 В настоящия случай жалбоподателят се ползва от намаление с 40 % на размера на неговата глоба по силата на точка Г от известието относно сътрудничеството.

268 За да обоснове преценката си, Комисията изтъква изложеното по-долу в съображение 324 от Решението:

„[LCL] прави искане да се ползва от мерките за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер малко след като получава писмото, което Комисията му изпраща по силата на член 11 [от Регламент № 17]. Неговото сътрудничество надхвърля значително поисканите с това писмо отговори. [LCL] предоставя спонтанно значителен брой документи от съответния период, по-специално няколко доклада относно срещи на картела, които не са посочени в изпратеното от Комисията въз основа на член 11 писмо. [LCL] предоставя също няколко декларации, подписани от служители и бивши служители на предприятието, установяващи ролята, която те са имали в дейностите на картела. Накрая [то] предоставя подробно и полезно описание на пазара на продукта и на дейностите на картела за всеки вид клиенти. С оглед на количеството и качеството на вече предоставените от Morgan доказателства, спонтанно предоставените от [LCL] доказателства, както и от другите предприятия, които искат да се ползват от мерките за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, добавят само малка добавена стойност към доказателствата, с които Комисията вече разполага. Комисията обаче счита, че всички спонтанно предоставени от [LCL] доказателства са допринесли за потвърждаване на съществуването на нарушението.“ [неофициален превод]

269 Комисията отбелязва също, че след като получил изложението на възраженията, жалбоподателят я уведомил, че не оспорва съществуването на фактите, на които тя основава обвиненията си (съображение 325 от Решението).

270 Важно е да се подчертае, че изобщо не се оспорва фактът, че при взимане на Решението жалбоподателят е отговарял на предвидените в точка Г, параграф 2, първо и второ тире от известието относно сътрудничеството условия, като следва да се отбележи, че предоставените намаления са съответно с 30 % и с 10 % според дадените от Комисията в писменото ѝ становище уточнения. Спорът се отнася до размера на предоставеното намаление, което би трябвало да бъде общо с 50 % според жалбоподателя, или максималното възможно намаление.

271 Следва да се напомни, че Комисията разполага с широко право на преценка по отношение на методиката за изчисляване на глобите и в това отношение може да вземе предвид много фактори, сред които е и оказаното от съответните предприятия сътрудничество по време на осъществяването на разследването от службите на тази институция. В този контекст се изисква Комисията да осъществи комплексна фактическа преценка, каквато е преценката относно сътрудничеството на съответните предприятия (Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 68 по-горе, точка 81).

272 В това отношение Комисията има широка свобода на преценка на качеството и полезността на сътрудничеството на дадено предприятие, и по-конкретно в сравнение с приноса на останалите предприятия (Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 68 по-горе, точка 88).

273 Изводът на жалбоподателя, според който максималното намаление с 50 % следва автоматично от установяването на наличието на всички условия, предвидени в буква Г, параграф 2, първо и второ тире от известието относно сътрудничеството, води до отричане на това право на преценка на Комисията, което се изразява по-специално в посочването на диапазон между 10 % и 50 % за размера на намалението.

274 Както е видно от съображение 324 от Решението, Комисията основава преценката си на размера на предоставеното намаление на факта, че от една страна, предоставените от жалбоподателя доказателства са имали само ниска добавена стойност с оглед на доказателствата, с които Комисията вече е разполагала и които са предоставени от Morgan, а от друга страна, че сътрудничеството на жалбоподателя е започнало, след като той е получил писмото, което му е било изпратено съгласно член 11 от Регламент № 17.

275 Жалбоподателят критикува релевантността на първия критерий за анализ, използван от Комисията.

276 Следва обаче да се напомни, че според съдебната практика, в основата на намаляването на глобите при сътрудничество на предприятията, участващи в нарушенията на общностното право в областта на конкуренцията, е съображението, че такова сътрудничество улеснява задачата на Комисията, чиято цел е установяване на съществуването на дадено нарушение и евентуално неговото преустановяване (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 399; Решение на Първоинстанционния съд по дело BPB de Eendracht/Комисия, точка 164 по-горе, точка 325, Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело Finnboard/Комисия, T-338/94, Recueil, стр. II-1617, точка 363 и Решение на Първоинстанционния съд по дело Mayr-Melnhof/Комисия, точка 83 по-горе, точка 330).

277 С оглед на смисъла на съществуването на намалението Комисията не може да пренебрегне полезността на предоставената информация, която по необходимост е функция на доказателствата, с които тя вече разполага.

278 Жалбоподателят поддържа, че Комисията няма основание да се позовава на относителната полезност на неговия принос в сравнение с този на Morgan, доколкото съответната полезност на предоставените от тези две предприятия сведения се отразява още в избора на различна категория намаление за всяко едно от предприятията.

279 Следва обаче да се отбележи, че обстоятелството, че Комисията е приела, че Morgan трябва да се ползва от освобождаване от глоба съгласно точка Б от известието относно сътрудничеството с оглед на конкретното качество на установеното сътрудничество, не ѝ забранява в последствие да оцени съгласно точка Г от това известие сътрудничеството на жалбоподателя и следователно полезността на предоставените сведения от гледна точка на вече предоставените от друго предприятие доказателства, в случая Morgan. Както с основание подчертава Комисията, макар основната разлика в основата на точки Б, В и Г от известието относно сътрудничеството да е полезността на предоставената информация, Комисията може да използва критерия на полезността, за да определи размера на намалението за всяка категория намаление на глобата, предвидена в посочените точки.

280 Ако жалбоподателят критикува релевантността на първия критерий за анализ, използван от Комисията, за сметка на това той не оспорва изводите на Комисията относно качеството на сътрудничеството на Morgan, което е представило досие от 4789 страници относно картела и следващото от това заключение за ниската добавена стойност на доказателствата, които той самият е предоставил. Жалбоподателят посочва изрично, че той не оспорва факта, че полезността на неговото сътрудничество в производството е по-незначителна от тази на Morgan.

281 Що се отнася до втория критерий, възприет от Комисията за определяне на 40 % на размера на предоставеното на жалбоподателя намаление, последният поддържа, че Комисията неправилно оспорва спонтанността на неговото сътрудничество и че той е сътрудничил много преди изпращането на изложението на възраженията — единствено условие, предвидено в точка Г от известието относно сътрудничеството.

282 Важно е да се подчертае, че Комисията посочва, както всъщност е видно от съдържанието на Решението, и по-специално от съображение 324, че тя не оспорва спонтанността на сътрудничеството на жалбоподателя като такава. Тя изтъква обаче, че в рамките на преценката си на цялото това сътрудничество тя може да вземе предвид факта, че сътрудничеството е започнало след изпращането на искане за информация. Тя добавя, че ограничената полезност на предоставените от жалбоподателя сведения е била определяща за обосноваване на отказа за предоставяне на максималното намаление от 50 %.

283 Както беше посочено, Комисията има широка свобода на преценка на качеството и полезността на сътрудничеството на дадено предприятие (Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 68 по-горе, точка 88) и в рамките на една обща преценка тя може да вземе предвид факта, че това предприятие ѝ е предоставило документи едва след получаването на искане за информация (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 158 по-горе, точка 365, потвърдено в производство по обжалване с Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 68 по-горе, точка 408), без обаче да може да го смята за определящ, за да

омаловажи предоставеното от дадено предприятие сътрудничество по силата на точка Г, параграф 2, първо тире от известието относно сътрудничеството (Решение по дело Tokai I, точка 146 по-горе, точка 410).

284 Жалбоподателят твърди, че Комисията във всеки случай не е доказала, че той е знаел за искането за информация при изпращането на писмото от 16 август 2002 г., в което иска да се ползва от мерките за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. Той твърди, че на 16 август 2002 г., няколко часа преди получаването на искането за информация, той е представил искане за прилагане на известието относно сътрудничеството, копие от което прилага към жалбата.

285 В този документ, който действително е с дата 16 август 2002 г. и представлява изпратено по факса съобщение, в което не е налице никакво указание за успешното му предаване, нито за датата на предаването, се посочва, че „[LCL] иска да се ползва от известието [относно сътрудничеството] по преписката относно четките за захранване на електромотори в рамките на образуваното от Комисията производство срещу предприятието“ — текст, който потвърждава точността на посочената в Решението хронология.

286 В отговор на възражението на Комисията, че изразът „в рамките на образуваното производство“ доказва получаването и знанието на жалбоподателя за искането за информация, последният твърди в писмената реплика, че той се позовава на производството, образувано в сектора на изостатичните графити.

287 Както подчертава Комисията, ако това твърдение на жалбоподателя отговаря на истината, би трябвало да се счита, че писмото от 16 август 2002 г., което съдържа предложение за сътрудничество от страна на жалбоподателя, няма никаква връзка с настоящото дело и следователно то не би трябвало да бъде взето предвид от Първоинстанционния съд. Следователно жалбоподателят не е доказал, че е сътрудничил преди получаването на искането за информация.

288 Следва освен това да се отбележи, че в това писмо от 16 август 2002 г. изрично се посочва преписката относно „четките за захранване на електромотори“, които са част от продуктите на основата на въглерод и графит, предназначени за приложение в електричеството, предмет на разглеждания в Решението картел.

289 Във всеки случай следва да се отбележи, че жалбоподателят е започнал да сътрудничи ефективно едва от 22 август 2002 г. — дата, на която е предал на Комисията първите свързани с картела документи, и следователно след твърдяното получаване на писмото, което Комисията му изпратила по силата на член 11 от Регламент № 17.

290 Накрая, що се отнася до позоваването на по-ранната практика на Комисията при взимане на решения, която обосновавала претендираното от жалбоподателя максимално намаление с 50 %, вече беше изложено в точка 110 по-горе, че практиката на Комисията при взимане на решения не може да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията, а решенията по други преписки имат само насочващ характер за евентуалното наличие на дискриминация, тъй като е малко вероятно свързаните с тях обстоятелства, като например съответните пазари, продукти, предприятия и периоди, да са еднакви. Следва да се отбележи, че жалбоподателят не представя доказателства за такава дискриминация. Освен това самият факт, че в предишната си практика при взимане на решения Комисията е предоставяла определен процент намаление за определено поведение, не означава, че тя е длъжна да предостави същото пропорционално намаление при преценяването на подобно поведение в рамките на последващо административно производство (вж. Решение от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, точка 90 по-горе, точка 458 и цитираната съдебна практика).

291 От изложените по-горе съображения следва, че жалбоподателят не е доказал, че Комисията е преценила по явно неправилен начин неговото сътрудничество, като му е предоставила намаление с 40 % съгласно точка Г от известието относно сътрудничеството.

По твърдяните нарушения на принципа на равно третиране

292 Що се отнася до твърдението за нарушения на принципа на равно третиране, според установената съдебна практика, в рамките на преценката си на предоставеното от съответните предприятия сътрудничество Комисията не може да пренебрегне този принцип, който е нарушен, когато са третирани по различен начин сходни положения или са третирани еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано (вж. Решение по дело Tokai I, точка 146 по-горе, точка 394 и цитираната съдебна практика).

293 На първо място, жалбоподателят изтъква, че Комисията е предоставила на Morgan намаление на глобата със 100 % на основание точка Б от известието относно сътрудничеството, при положение че това предприятие е укрило от Комисията някои полезни сведения относно участието си в ценови картел на продуктите на основата на графит в Съединените щати и е предоставило на Комисията неточни сведения относно преустановяването на участието си в неправомерни дейности в Съединените щати и в Европа.

294 Въз основа на това жалбоподателят прави извода, че за да не допусне сериозно нарушение на принципа на равно третиране, Комисията е трябвало да преквалифицира направеното от него искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер и да му предостави освобождаване от глоба на основание точка Б или поне да му предостави максималното предвидено в точка Г от известието относно сътрудничеството намаление на размера на глобата, щом като е предоставила на Morgan максималното предвидено в точка Б от посоченото известие намаление на глобата.

295 Доколкото жалбоподателят се позовава на постигнато от Morgan незаконно намаляване на глобата и дори да се предположи, че Комисията ненадлежно е предоставила намаление на това предприятие поради неправилно прилагане на

известието относно сътрудничеството, следва да се напомни, че спазването на принципа на равно третиране трябва да се съчетава със спазването на принципа на законност, съгласно който никой не може да се позовава в своя полза на незаконосъобразност, допусната в полза на другиго (Решение на Съда от 4 юли 1985 г. по дело Williams/Сметна палата, 134/84, Recueil, стр. 2225, точка 14, Решение от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 113 по-горе, точка 160 и Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 158 по-горе, точка 367).

296 На следващо място, трябва да се отбележи, че Morgan и жалбоподателят не се намират в сравними положения и че тази обективна разлика в положението обяснява и оправдава разликата в третирането им от страна на Комисията при прилагането на известието относно сътрудничеството.

297 Важно е да се почертае, че сред условията за неналагане на глоба или за много съществено намаляване на нейния размер като предвидените в точка Б от известието относно сътрудничеството е фактът предприятието да е първото, което предоставя решаващи доказателства за съществуването на картела. Самият жалбоподател обаче посочва в писмената си реплика, че той не спори, че полезността на неговото сътрудничество в производството е била по-малка от тази на Morgan и че това впрочем не би могло да бъде иначе, тъй като сведенията, предоставени от Morgan, са дали възможност на Комисията да установи съществуването на картела, така че неговият принос по необходимост е могъл само да допринесе за потвърждаването на съществуването на нарушението.

298 При тези обстоятелства твърдението за неравно третиране в сравнение с третирането на Morgan и свързаното с това искане на жалбоподателя да се ползва от разпоредбите на точка Б от известието относно сътрудничеството или от предвиденото в точка Г от известието максимално намаляване на глобата трябва да бъдат отхвърлени.

299 На второ място, жалбоподателят отбелязва, че независимо от изтъкнатото в Решението от самата Комисия изключително ограничено и закъсняло сътрудничество на SGL в производството, Комисията все пак му предоставя намаление с 20 % на размера на глобата въз основа на известието относно сътрудничеството, докато той се ползвал само от намаление с 40 % за пълно и цялостно сътрудничество.

300 Тези доводи не разкриват никакво нарушение на принципа на равно третиране, нито дори на принципа на пропорционалност, доколкото сътрудничеството на жалбоподателя, обективно по-значимо от това на SGL, е било действително взето предвид от Комисията по подходящ начин.

301 В действителност приетото намаление въз основа на предоставеното от жалбоподателя сътрудничество преди изпращането на изложението на възраженията е три пъти по-голямо от предоставеното на SGL, тъй като то е 30 % за жалбоподателя и 10 % за SGL. Тъй като тези две предприятия са приели съществуването на изложените в изложението на възраженията факти, след това те логично са се ползвали от еднакво намаление с 10 % само на това основание.

302 В тази насока следва да се отбележи, че жалбоподателят не установява защо Комисията не се е обосновала при изясняването в рамките на настоящото производство на цифровата разбивка на предоставените намаления от 40 % и от 20 %. Тези указания, дадени от Комисията в нейното писмено становище, които допълват Решението, не могат да се считат за ново, забранено от член 48 параграф 2 от Процедурния правилник правно основание за защита.

303 Впрочем жалбоподателят посочва, че за да не нарушава принципа на равно третиране, Комисията е трябвало да му предостави значително по-високо от 50 % намаление на размера на неговата глоба въз основа на известието относно сътрудничеството, след като е предоставила на SGL, което е попречило на разследването на Комисията, намаление с „55 %“ (20 % въз основа на сътрудничеството и 33 % въз основа на други фактори).

304 Както самият жалбоподател подчертава, намалението от 33 % е било предоставено въз основа на „други фактори“, което не позволява да се обоснове по надлежен начин твърдяното неравно третиране при прилагането на известието относно сътрудничеството. Впрочем въпросът за взимането предвид от страна на Комисията на „други фактори“ е изтъкнат от жалбоподателя в отделно оплакване, разгледано по-долу.

305 На последно място, доколкото жалбоподателят се позовава на незаконно намаляване на глобата, получено от SGL, и дори да се предположи, че Комисията ненадлежно е предоставила намаление на това предприятие поради неправилно прилагане на известието относно сътрудничеството, следва да се напомни, че принципът на равно третиране трябва да се съчетава със спазването на принципа на законност, съгласно който никой не може да се позовава в своя полза на незаконосъобразност, допусната в полза на другиго.

306 От изложените по-горе съображения следва, че жалбоподателят не е доказал, че е бил обект на дискриминационно и/или несъразмерно третиране при прилагането от страна на Комисията на известието относно сътрудничеството.

По липсата на намаление на размера на глобата въз основа на „други фактори“

307 Важно е да се напомни, че в частта от Решението, озаглавена „Платежоспособност и други фактори“, Комисията първоначално отхвърля доводите на SGL и на жалбоподателя, целящи да докажат тяхната неспособност да заплатят глоба по настоящото дело (съображения 340—357 от Решението).

308 Впоследствие Комисията напомня, че неотдавна тя вече е осъдила SGL да заплати значителни глоби за участието си в други съглашателски дейности, в случая глоба от 80,2 милиона евро по преписката за графитните електроди и две глоби с общ

размер от 27,75 милиона евро за участието му в картела за изостатичния графит и в този за екструдирания графит по преписката за специалните графити (съображение 358 от Решението). Като взема предвид сериозните финансови затруднения на SGL и неговите неотдавнашни осъждания, както и обстоятелството, че различните съглашателски дейности, в които то е обвинено, са били осъществени едновременно, Комисията приема, че за гарантирането на реален възпиращ ефект при тези конкретни обстоятелства не е необходимо на SGL да бъде налаган пълният размер на глобата и поради това я намалява с 33 %, като я свежда до 23,64 милиона евро (съображение 360 от Решението).

309 Тъй като счита обаче, че положението на жалбоподателя е много по-различно от това на SGL, Комисията не е предоставила на жалбоподателя никакво намаление на размера на глобата въз основа на „други фактори“. Комисията отбелязва в това отношение, че общият размер на наложените до момента на SGL глоби за едновременно осъществявани съглашателски дейности достига почти 10 % от световния оборот на SGL за 2002 г., докато за жалбоподателя, на който била наложена глоба от 6,97 милиона евро за участието му в картела за изостатичния графит, той бил 1 %. Въз основа на сравнителен анализ на финансовите коефициенти Комисията подчертава също, че финансовото състояние на SGL е много по-лошо от актуалното състояние на жалбоподателя (съображения 361 и 362 от Решението).

310 Жалбоподателят поддържа, че като постъпва по този начин, Комисията нарушава принципа на равно третиране.

311 Следва да се отбележи, че посочените от жалбоподателя в подкрепа на това оплакване доводи се основават на предпоставката, че от гледна точка на съдебната практика и според самото съдържание на Решението Комисията не е имала основание да вземе предвид самостоятелно или заедно с други фактори финансовото състояние на SGL. След като според жалбоподателя при определянето на глобата Комисията е била длъжна да не взема предвид финансовите възможности на SGL, намаляването на размера на глобата могло да се основава само на неотдавнашни осъждания на това предприятие.

312 Тези разсъждения позволяват на жалбоподателя да изключи от сравнителния анализ на начина на третиране на SGL въпроса за финансовото състояние на последното, за да се ограничи само до отчитането на съществуването на осъждания за заплащане на глоби (тези, които са му били наложени по преписката за специалните графити в Съединените щати и с настоящото Решение в общ размер от 50,02 милиона евро) и да иска въз основа на принципа на равно третиране съответно и пропорционално намаляване на размера на неговата глоба.

313 Следва да се отбележи, че тези доводи на жалбоподателя се основават на неправилна предпоставка и следователно трябва да бъдат отхвърлени.

314 Действително следва да се напомни, че според постоянната съдебна практика, при определяне на размера на глобата Комисията не е длъжна да отчита дефицитното финансово състояние на дадено заинтересовано предприятие, като се има предвид, че признаването на такова задължение би довело до предоставяне на неоправдано конкурентно предимство на най-малко приспособените към условията на пазара предприятия (вж. Решение по дело Tokai I, точка 146 по-горе, точка 370 и цитираната съдебна практика), което не означава, че тя не може да го прави. Такъв е смисълът и на съображения 349 и 356 от Решението, които възпроизвеждат почти по същия начин посочената по-горе съдебна практика.

315 В случая Комисията е намалила размера на наложената на SGL глоба поради неговите сериозни финансови затруднения, съчетани с две неотдавнашни осъждания за заплащане на глоби за едновременно извършени нарушения на правото в областта на конкуренцията.

316 Жалбоподателят обаче не заявява ясно, нито във всеки случай доказва, че се е намирал в положение, сравнимо с това на SGL, особено от гледна точка на финансовата стабилност, и че сравнението с SGL се отнася до положението на последното в рамките на производството по преписката за специалните графити или в настоящото производство.

317 При тези обстоятелства обективната разлика в положението между SGL и жалбоподателя обяснява и обосновава разликата в третирането, на което те са били обект, и в случая Комисията не може да бъде упрекната в никакво нарушение на принципа на равно третиране или дори на принципа на пропорционалност.

318 От всички изложени по-горе съображения следва, че всички повдигнати от жалбоподателя оплаквания трябва да се отхвърлят и че подадената от него жалба трябва да бъде отхвърлена.

По съдебните разноски

319 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като жалбоподателят е загубил делото, той следва да бъде осъден да заплати съдебните разноски в съответствие с исканията на Комисията.

По изложените съображения

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД (пети състав)

реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) Осъжда Le Carbone-Lorraine да заплати съдебните разноски.

Vilaras Prek Ciucă

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 8 октомври 2008 година.

Секретар Председател

E. Coulon M. Vilaras

Съдържание

Обстоятелства в основата на спора . . . . . II - 2675

Производство и искания на страните . . . . . II - 2682

От правна страна . . . . . II - 2684

По твърдяната грешка при прилагане на правото, допусната от Комисията поради липсата на разграничаване на пазарите на съответните продукти или поне на категориите на съответните продукти . . . . . II - 2685

По квалификацията на нарушението . . . . . II - 2685

По проведеното от Комисията производство . . . . . II - 2690

По твърдяната неправилна преценка на тежестта на нарушението и по твърдяната несъразмерност на началния размер на глобата . . . . . II - 2695

По твърдяната прекомерност на началния размер на глобата от гледна точка на ограниченото отражение на инкриминираните практики . . . . . II - 2697

По твърдяния прекомерен начален размер на глобата с оглед на слабото участие на жалбоподателя в картела. . . . . II - 2705

По твърдението за прекомерност на началния размер на глобата, с оглед на оборота на жалбоподателя . . . . . II - 2707

По вземането предвид на възпиращия ефект на глобата . . . . . II - 2714

По нарушаването на принципа на защита на оправданите правни очаквания . . . II - 2720

По продължителността на нарушението . . . . . II - 2721

По смекчаващите обстоятелства . . . . . II - 2723

По неотчитането на твърдяното пасивно съдействие на жалбоподателя . . . . . II - 2724

По липсата на отчитане на действителното неприлагане на някои неправомерни споразумения и/или практики . . . . . II - 2731

По невземането предвид на преустановяването на нарушението преди началото на разследването . . . . . II - 2742

По неотчитането на ефективното сътрудничество на жалбоподателя в производството извън приложното поле на известието относно сътрудничеството . . . . . II - 2744

По сътрудничеството на жалбоподателя по време на административното производство . . . . . II - 2753

По претенцията за максималното намаление от 50 % . . . . . II - 2753

По твърдяните нарушения на принципа на равно третиране . . . . . II - 2761

По липсата на намаление на размера на глобата въз основа на „други фактори“ . . . II - 2764

По съдебните разноски . . . . . II - 2767